

Київський столичний університет імені Бориса Грінченка
Факультет журналістики
Кафедра журналістики та нових медіа

“ЗАТВЕРДЖУЮ”

Проректор з науково-
педагогічної

та навчальної роботи

Олексій ЖИЛЬЦОВ

2024

року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ЖУРНАЛІСТСЬКІ СТУДІЇ

для студентів

Спеціальності: 061 Журналістика
Рівня вищої освіти: першого (бакалаврського)
Освітньої програми: 061.00.01 Журналістика

Київ – 2024

КИЇВСЬКИЙ СТОЛИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ БОРИСА ГРІНЧЕНКА
Код ЄДРПОУ 45307925
Програма № 2896/24
Начальник відділу моніторингу якості освіти
Григорук
(підпис) (прізвище, ініціали)
“ ” 20 24

Розробник: Андрій БОРЕЦЬ, доцент кафедри журналістики та нових медіа

Викладач: Андрій БОРЕЦЬ, доцент кафедри журналістики та нових медіа

Робочу програму розглянуто і затверджено на засіданні кафедри журналістики та нових медіа

Протокол від «30» серпня 2024 року № 1

В. о. завідувача кафедри Я. С. Фруктова

Робочу програму погоджено з гарантом освітньої програми

_____ . _____ 20 ____ р.

Гарант освітньої програми (В.П. Грисюк)

Робочу програму перевірено

_____ . _____ 20 ____ р.

Заступник декана Факультету журналістики (В.Є. Сошинська)

Пролонговано:

на 20__/20__ н.р. _____ (_____), “_____” 20__ р., протокол № _____
на 20__/20__ н.р. _____ (_____), “_____” 20__ р., протокол № _____
на 20__/20__ н.р. _____ (_____), “_____” 20__ р., протокол № _____
на 20__/20__ н.р. _____ (_____), “_____” 20__ р., протокол № _____

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Характеристика дисципліни за формами навчання	
	денна	заочна
Вид дисципліни	обов'язкова	обов'язкова
Мова викладання, навчання та оцінювання	українська	українська
Загальний обсяг кредитів/годин	6/180	6/180
Курс	1	1
Семестр	1	1
Кількість змістових модулів з розподілом	6	6
Обсяг кредитів	6	6
Обсяг годин, в тому числі:	180	180
Аудиторні	84	24
Модульний контроль	12	
Самостійна робота	84	156
Форма семестрового контролю	залік	залік

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Курс «Журналістські студії» спрямований на формування у бакалаврів спеціальності «Журналістика» теоретичних знань та практичних навичок у сфері сучасної журналістики.

Мета курсу полягає у створенні засад для розуміння основних принципів, історичних та сучасних тенденцій журналістики, а також в опануванні основних навичок, необхідних для професійної діяльності. Студенти мають здобути знання про основні види журналістики, етичні та правові аспекти професії, а також розвинути здатність аналізувати та адаптувати сучасні медійні тренди до українського контексту.

Завданнями курсу є:

- ознайомлення з історією розвитку журналістики, основними етапами її становлення та сучасними трендами;
- розгляд етичних і правових аспектів журналістської діяльності в Україні та світі;
- вивчення основ мультимедійної журналістики, зокрема, роботу з фото, відео- та аудіоконтентом;
- аналіз впливу соціальних мереж, фейкових новин і дезінформації на сучасну журналістику;
- огляд тенденцій у журналістиці воєнного часу та специфіки watchdog-журналістики в Україні й світі;
- формування навичок збору інформації, роботи з джерелами та створення якісних журналістських текстів.

3. Результати навчання за дисципліною

Опанувавши дисципліну «**Журналістські студії**» студент знатиме:

- сучасний категоріальний апарат журналістики;
- сутність та структуру журналістського тексту;
- основні етапи історії української та світової журналістики;
- принципи етики та правові норми, що регулюють журналістську діяльність;
- основи мультимедійної журналістики та способи роботи з різними формами контенту;
- фактори впливу соціальних мереж, фейкових новин і дезінформації на медіапейзаж.

Студент умітиме:

- інтерпретувати історичні та сучасні тенденції у журналістиці та

їхній вплив на медіасферу;

- розпізнавати і реагувати на проблеми дезінформації та фейкових новин;
- застосовувати ключові етичні та правові принципи у практичній журналістській діяльності;
- використовувати мультимедійні інструменти для створення контенту;
- створювати новинні тексти відповідно до ключових вимог журналістської теорії та практики.

У результаті вивчення курсу студенти оволодівають аналітичними, комунікативними, психологічними, самоосвітніми компетенціями.

фахові:

журналістські (професійно використовувати сучасні мультимедійні технології задля успішної реалізації комунікативних стратегій у сучасній медіа сфері, професійній діяльності та особистому розвитку).

загальні:

- аналітичні;
- комунікативні;
- естетичні;
- психологічні;
- самоосвітні.

Вивчення курсу формує у студентів освітньої програми 061.00.01 (2020) Журналістика такі компетенції.

Інтегральна компетенція – Здатність розв’язувати складні спеціалізовані завдання та практичні проблеми в галузі соціальних комунікацій, що передбачає застосування положень і методів соціально-комунікаційних та інших наук і характеризується невизначеністю умов.

Загальні компетентності:

- **ЗК 01** - Здатність застосовувати знання в практичних ситуаціях, виявляти, ставити та вирішувати проблеми.

– **ЗК 02** - Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.

– **ЗК 04** – Здатність до управління інформацією: пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.

– **ЗК 07** – Здатність працювати в команді та автономно, планувати та організовувати діяльність, ініціативність, підприємливість.

– **ЗК 08** – Здатність навчатися і оволодівати сучасними знаннями.

– **ЗК 11** – Здатність спілкуватися державною мовою.

Спеціальні (фахові, предметні) компетентності (СК):

– **СК 01** – Здатність застосовувати знання зі сфери соціальних комунікацій у своїй професійній діяльності.

– **СК 07** – Здатність нести відповідальність за результати журналістської роботи (критична оцінка діяльності).

– **СК 08** – Здатність працювати в команді, в редакційному колективі; володіти соціальними навичками; відповідально виконувати професійні функції.

Результати навчання

– **РН3** – Оцінювати свій чи чужий інформаційний продукт, інформаційну акцію, що організована й проведена самостійно або разом з колегами.

– **РН8** – Виокремлювати у виробничих ситуаціях факти, події, відомості, процеси, про які бракує знань, і розкривати способи та джерела здобування тих знань..

– **РН11** – Вільно спілкуватися з професійних питань (усна, письмова та електронна комунікація) українською мовою.

– **РН13** – Передбачати реакцію аудиторії на інформаційний продукт чи на інформаційні акції, зважаючи на положення й методи

соціальнокомунікаційних наук.

– **РН14** – Генерувати інформаційний контент за заданою темою з використанням доступних, а також обов’язкових джерел інформації.

4. Структура навчальної дисципліни

4.1. Тематичний план для денної форми навчання

№ з/п	Назви змістових модулів і тем	Кількість годин						
		Разом	Аудиторних	Лекцій	Семінарських	Практичних	Самостійна робота	Підсумковий контроль
1 семестр								
Змістовий модуль I. Основи журналістики								
1.1.	Тема 1. Роль і функції журналістики в демократичному суспільстві	13	8	4	4		5	
1.2.	Тема 2. Історія журналістики: короткий огляд	8	4	2	2		4	
1.3.	Тема 3. Журналістика і блогінг	9	4	2	2		5	
	Модульна контрольна робота	2						
	Разом за змістовим модулем I	32	16	8	8		14	
Змістовий модуль II. Медіаландшафт та медіаплатформи								
2.1.	Тема 4. Види медіа: традиційні та новітні	8	4	2	2		4	
2.2.	Тема 5. Становлення медіаландшафту України	11	6	4	2		5	
2.3.	Тема 6. Журналістика та виклики глобалізації	9	4	2	2		5	
	Модульна контрольна робота	2						
	Разом за змістовим модулем II	30	14	8	6		14	
Змістовий модуль III. Практичні навички журналіста								
3.1.	Тема 7. Збір інформації та робота з джерелами	9	4	2	2		5	
3.2.	Тема 8. Особливості журналістського тексту	11	6	2	4		5	
3.3.	Тема 9. Основи мультимедійної журналістики: фото, відео, аудіо	8	4	2	2		4	
	Модульна контрольна робота	2						
	Разом за змістовим модулем III	30	14	6	8		14	

Змістовий модуль IV. Журналістика та виклики XXI століття								
4.1.	Тема 10. Фейкові новини та дезінформація	8	4	2	2		4	
4.2.	Тема 11. Вплив соціальних мереж на журналістику	11	6	2	4		5	
4.3.	Тема 12. Феномен цензури та самоцензури	9	4	2	2		5	
	Модульна контрольна робота	2						
	Разом за змістовим модулем IV	30	14	6	8		14	
Змістовий модуль V. Етичні та правові аспекти журналістики								
5.1.	Тема 13. Основи журналістської етики	10	6	4	2		4	
5.2.	Тема 14. Правові аспекти журналістської діяльності	9	4	2	2		5	
5.3.	Тема 15. Етичні та правові аспекти журналістики воєнного часу	9	4	2	2		5	
	Модульна контрольна робота	2						
	Разом за змістовим модулем V	30	14	8	6		14	
Змістовий модуль VI. Основи журналістського розслідування								
6.1.	Тема 16. Журналістське розслідування: між жанром та методом	9	4	2	2		5	
6.2.	Тема 17. Watchdog-журналістика: світовий та український досвід	9	4	2	2		5	
6.3.	Тема 18. Розслідувальна журналістика в Україні: основні команди та постаті	8	4	2	2		4	
	Модульна контрольна робота	2						
	Разом за змістовим модулем VI	28	12	6	6		14	
	Залік							2
	Разом за навчальним планом	180	84	42	42		84	

4.1. Тематичний план для заочної форми навчання

№ з/п	Назви змістових модулів і тем	Кількість годин					
		Разом	Аудиторних	Лекцій	Семінарських	Практичних	Самостійна робота
1 семестр							
Змістовий модуль І. Основи журналістики							

1.1.	Тема 1. Роль і функції журналістики в демократичному суспільстві	10	4	2	2		6	
1.2.	Тема 2. Історія журналістики: короткий огляд	10					10	
1.3.	Тема 3. Журналістика і блогінг	10					10	
	Модульна контрольна робота							
	Разом за змістовим модулем I	30	4	2	2		26	
Змістовий модуль II. Медіаландшафт та медіаплатформи								
2.1.	Тема 4. Види медіа: традиційні та новітні	10					10	
2.2.	Тема 5. Становлення медіаландшафту України	10	4	2	2		6	
2.3.	Тема 6. Журналістика та виклики глобалізації	10					10	
	Модульна контрольна робота							
	Разом за змістовим модулем II	30	4	2	2		26	
Змістовий модуль III. Практичні навички журналіста								
3.1.	Тема 7. Збір інформації та робота з джерелами	10					10	
3.2.	Тема 8. Особливості журналістського тексту	10	4	2	2		6	
3.3.	Тема 9. Основи мультимедійної журналістики: фото, відео, аудіо	10					10	
	Модульна контрольна робота							
	Разом за змістовим модулем III	30	4	2	2			
Змістовий модуль IV. Журналістика та виклики XXI століття								
4.1.	Тема 10. Фейкові новини та дезінформація	10	4	2	2		6	
4.2.	Тема 11. Вплив соціальних мереж на журналістику	10					10	
4.3.	Тема 12. Феномен цензури та самоцензури	10					10	
	Модульна контрольна робота							
	Разом за змістовим модулем IV	30	4	2	2			
Змістовий модуль V. Етичні та правові аспекти журналістики								
5.1.	Тема 13. Основи журналістської етики	10	4	2	2		6	
5.2.	Тема 14. Правові аспекти журналістської діяльності	10					10	
5.3.	Тема 15. Етичні та правові аспекти журналістики воєнного часу	10					10	
	Модульна контрольна робота							
	Разом за змістовим модулем V	30	4	2	2			
Змістовий модуль VI. Основи журналістського розслідування								
6.1.	Тема 16. Журналістське розслідування: між жанром та методом	10	4	2	2		6	
6.2.	Тема 17. Watchdog-журналістика: світовий та український досвід	10					10	

6.3	Тема 18. Розслідувальна журналістика в Україні: основні команди та постаті	10					10	
	Модульна контрольна робота							
	Разом за змістовим модулем VI	30	4	2	2			
	Залік							2
	Разом за навчальним планом	180	24	12	12		156	

5. Програма навчальної дисципліни

5.1. Для денної форми навчання

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ І. ОСНОВИ ЖУРНАЛІСТИКИ

Лекція 1. Журналістські студії: мета й завдання курсу (2 год.).

Знайомство з студентами. Ознайомлення студентів з метою та завданнями навчальної дисципліни.

Семінар 1. Професія журналіста: між уявленнями та реальністю (2 год.).

Лекція 2. Роль і функції журналістики в демократичному суспільстві (2 год.).

Функції журналістики в умовах демократії. Журналістика як інструмент формування громадської думки. Функція контролю: журналістика як «четверта влада». Комерціалізація, медіаконцентрація, політичний тиск та інші виклики й загрози, з якими зіштовхується журналістика сьогодні.

Семінар 2. Журналіст, блогер, піарник: спільне та відмінне (2 год.).

Література основна: 2,3,4.

Література додаткова: 12.

Лекція 3. Історія журналістики: від витоків професії до сьогодення (2 год.).

Огляд розвитку журналістики від її ранніх форм до сучасності. Обмін інформацією в Стародавньому світі, розвиток друкованих видань на Заході в добу Ренесансу та Просвітництва, вплив індустріальної революції на розширення медіа і формування сучасної журналістики. Поява радіо,

телебачення та інтернету. Погляди Маршалла Маклуена: «Мас-медіа – це повідомлення».

Семінар 3. Професія журналіста очима письменників (2 год.).

Література основна: 2,3,4.

Література додаткова: 15.

Лекція 4. Журналістика і блогінг (2 год.)

Взаємодія між традиційною журналістикою і блогінгом як новим форматом медіа. Основні відмінності та подібності між журналістською практикою та блогінгом (формат, стиль, аудиторія). Вплив блогінгу на медійний ландшафт. Проблеми етики, авторства і достовірності інформації в контексті блогінгу.

Семінар 4. Аналіз текстів журналістів та блогерів: пошук спільного та відмінного (2 год.).

Література основна: 2,3,4.

Література додаткова: 10,16.

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ II.

МЕДІАЛАНДШАФТ ТА МЕДІАПЛАТФОРМИ

Лекція 1. Традиційні та новітні медіа. Медіаландшафт та медіаспоживання (2 год.).

Традиційні та новітні формати ЗМІ. Занепад друкованих газет, журналів, радіо та телебачення. Поява та зростання новітніх медіа (цифрові платформи, соціальні мережі, подкасти та онлайн-новини). Зміни медійного ландшафту та їхній вплив на професію журналіста. Феномен Telegram та TikTok.

Семінар 1. Форматні особливості різних видів медіа (2 год.).

Лекція 2. Становлення медіаландшафту України. Його трансформація під час воєнного стану (4 год.).

Формування медіаландшафту України від здобуття незалежності до сьогодні: вплив політичних і економічних чинників. Становлення української журналістики в 1990-х рр. Олігархізація медіа у 2000-і рр. Українські медіа як бізнес. Трансформація медійної сфери під час воєнного стану. Національний телемарафон «Єдині новини». Вплив війни на журналістські практики й медіаспоживання в Україні.

Семінар 2. Ознайомлення з матеріалами видань «Post-Поступ», «День», «Дзеркало тижня» та ін. (2 год.).

Література основна: 1,3,4.

Література додаткова: 16.

Лекція 3. Структура журналістського ньюзруму: розподіл функцій та відповідальності (2 год.).

Визначення поняття «ньюзрум». Структура сучасного журналістського ньюзруму: телебачення, преса, онлайн-ЗМІ. Основні ролі та функції співробітників. Шеф-редактор, генпродюсер, випусковий редактор та їхні обов'язки. Конвергенція функцій творчих та технічних працівників.

Семінар 3. Ознайомлення з історією та сьогоденням ключових світових ЗМІ (2 год.).

Лекція 4. Світовий медіаландшафт (2 год.).

Поняття світових медіа. Світові інформаційні агентства та принципи їхньої роботи. Особливості медіасистем США та країн ЄС.

Література основна: 2,3,6.

Література додаткова: 19.

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ III. ПРАКТИЧНІ НАВИЧКИ ЖУРНАЛІСТА

Лекція 1. Збір інформації та робота з джерелами в журналістиці (2 год.).

Основи збору інформації та роботи з джерелами в журналістиці. Ключові методи і техніки для ефективного збору даних (інтерв'ю, дослідження документів, використання онлайн-ресурсів тощо). Різні типи джерел (офіційні документи, свідчення очевидців, експертні думки, соціальні медіа). Проблема надійності та достовірності джерел, перевірки фактів і уникнення маніпуляцій або дезінформації. Правило «трьох джерел» в журналістиці.

Семінар 1. Види та техніки інтерв'ю (2 год.).

Література основна: 1,2,6.

Література додаткова: 8, 10, 16.

Лекція 2. Особливості журналістського тексту. Проблема жанрів у сучасній журналістиці (2 год.).

Особливості журналістського текст. Структура, стиль, і вимоги до точності та об'єктивності. Теорія жанрів: різні підходи. Проблеми та виклики, які виникають у контексті жанрових перетворень і адаптацій до нових медійних платформ.

Семінар 2. Ознайомлення з основними журналістськими жанрами (2 год.).

Семінар 3. Новина у журналістиці. Вдалий журналістський заголовок: мистецтво чи технологія (2 год.).

Література основна: 1,3,4.

Література додаткова: 16.

Лекція 3. Основи мультимедійної журналістики: фото, відео, аудіо (2 год.).

Принципи створення візуального та аудіовізуального контенту для різних платформ. Технічні засоби: фотоапаратура, відеокамерами та пристрої аудіозапису. Основні підходи до монтажу відео та аудіо. Питання авторських прав при використанні мультимедійних технологій. Інтеграція різних медіаформатів у журналістському матеріалі.

Семінар 4. Створення мультимедійного контенту за допомогою смартфона (2 год.).

Література основна: 1,4,5.

Література додаткова: 10, 13, 16.

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ IV.

ЖУРНАЛІСТИКА ТА ВИКЛИКИ XXI СТОЛІТТЯ

Лекція 1. Фейкові новини та дезінформація як інформаційна загроза (2 год.).

Феномен фейкових новин і дезінформації. Основні види фейкових новин, методи їхнього створення та поширення. Мотиви, що стоять за дезінформаційними кампаніями. Вплив фейкових новин на громадську думку, політичні процеси та довіру до медіа. Сучасні методи виявлення та протидії фейкам (фактчекінг, цифрові інструменти, медіаграмотність). Російські дезінформаційні кампанії в Україні та світі.

Семінар 1. Ознаки фейкової новини та способи її виявлення (2 год.).

Література основна: 1,2,3,6.

Література додаткова: 13,14.

Лекція 2. Соціальні медіа як платформа для журналістики – можливості та ризики (2 год.).

Трансформація журналістики під впливом соціальних мереж. Зміна способи збору, подання та споживання інформації. Facebook, Telegram, Twitter, Instagram та TikTok як ключові джерела новин і майданчиками для поширення журналістського контенту. Позитивні аспекти впливу соціальних мереж. Ключові загрози: поширення фейкових новин, інформаційні бульбашки, ехокамери. Роль алгоритмів у формуванні медіаспоживання.

Семінар 2. Вплив соціальних мереж на журналістику (2 год.).

Література основна: 1,2,3,6.

Література додаткова: 13,14.

Семінар 3. Культура користування соцмережами: інформаційна гігієна (2 год.).

Лекція 3. Феномен цензури та самоцензури в журналістиці (2 год.)

Коротка історія цензури як суспільного інституту. Форми цензури: державна, корпоративна та соціальна. Тиск з боку урядів, бізнесу чи суспільства як загроза журналістській діяльності. Феномен самоцензури Етичні дилеми, пов'язані з цензурою та самоцензурою.

Лекція 4. Журналістські стратегії збереження незалежності та об'єктивності в умовах зовнішнього тиску (2 год.).

Література основна: 1,2,3,6.

Література додаткова: 13,14.

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ V.

ЕТИЧНІ ТА ПРАВОВІ АСПЕКТИ ЖУРНАЛІСТИКИ

Лекція 1. Основи журналістської етики: світовий та український досвід (2 год.).

Міжнародні і українські стандарти професійної діяльності журналістів. Ключові принципи журналістської етики. Етичні кодекси, які регулюють діяльність журналістів у різних країнах, їхній вплив на формування професійної культури. Комісія з журналістської етики в Україні. Етичні виклики в умовах війни.

Лекція 2. Журналістика толерантності та її особливості (2 год.).

Толерантність у контексті медіа. Поняття журналістики толерантності, її еволюція та значення в демократичному суспільстві. Принципи журналістики толерантності: уникнення мови ворожнечі, дискримінації, стереотипів і упереджень, повага до різноманітності: етнічної, релігійної, гендерної, культурної.

Семінар 1. Ознайомлення з кейсами порушення журналістської етики в Україні (2 год.).

Література основна: 1,5,6.

Література додаткова: 11,13.

Лекція 3. Правові аспекти журналістської діяльності в Україні (2 год.).

Медіаправо. Юридичні гарантії свободи слова в Україні. Основні закони, які визначають права та обов'язки журналістів в Україні («Про інформацію», «Про друковані засоби масової інформації (пресу) в Україні» та ін.). Захист авторських прав, конфіденційності джерел інформації. Доступ до

інформації. Відповідальність за поширення недостовірної інформації.
Юридичний захист журналістів.

Семінар 2. Ознайомлення з юридичними кейсами в українській медіасфері (2 год.).

Лекція 4. Етичні та правові аспекти журналістики воєнного часу (2 год.).

Особливості роботи журналістів у воєнний час. Правові виклики. Баланс між правом громадськості на інформацію та необхідністю захисту національної безпеки. Етичні дилеми, пов'язані з висвітленням людських страждань. «Чужа» та «своя» війна. Міжнародні рекомендації щодо журналістської діяльності під час збройних конфліктів.

Семінар 3. Етичні проблеми журналістики воєнного часу: досвід українських журналістів (2 год.).

Література основна: 1,5,6.

Література додаткова: 11,13.

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ VI. ОСНОВИ ЖУРНАЛІСТСЬКОГО РОЗСЛІДУВАННЯ

Лекція 1. Значення розслідувальної журналістики в демократичному суспільстві (2 год.).

Розслідувальна журналістика: між жанром та методом. Ознаки розслідувальної журналістики. Складнощі організації журналістського розслідування. Тематика журналістських розслідувань в Україні та за кордоном. «Мімікрія» під журналістику розслідувань.

Семінар 1. Ознаки журналістського розслідування (2 год.).

Література основна: 1,2,3,6.

Література додаткова: 7,16.

Лекція 2. Watchdog-журналістика: світовий та український досвід (2 год.).

Феномен watchdog-журналістики, яка відіграє роль «сторожового пса» демократії, контролюючи діяльність влади та інших впливових інституцій. Становлення та розвиток watchdog-журналістики у світі, зокрема, в США та Західній Європі. Вотергейт – зразковий приклад журналістського розслідування. Розвиток watchdog-журналістики в Україні.

Семінар 2. Вибір тематики для журналістського розслідування (2 год.).

Література основна: 1,2,3,6.

Література додаткова: 7,16.

Лекція 3. Розслідувальна журналістика в Україні: основні команди та постаті (2 год.).

Становлення журналістики розслідувань в Україні. «Наші гроші», «Схеми: корупція в деталях», Bihus.Info, «Слідство.інфо», «Стопкор». Відділи розслідувань друкованих та Інтернет-видань. Регіональні проєкти журналістських розслідувань. Національний конкурс журналістських розслідувань. MezhyhiryaFest.

Семінар 3. Найгучніші журналістські розслідування в Україні. Їхній вплив на громадську думку (2 год.).

Література основна: 1,2,3,6.

Література додаткова: 7,16.

5.1. Для заочної форми навчання

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ І. ОСНОВИ ЖУРНАЛІСТИКИ

Лекція 1. Роль і функції журналістики в демократичному суспільстві (2 год.).

Функції журналістики в умовах демократії. Журналістика як інструмент формування громадської думки. Функція контролю: журналістика як «четверта влада». Комерціалізація, медіаконцентрація, політичний тиск та інші виклики й загрози, з якими зіштовхується журналістика сьогодні.

Семінар 1. Журналіст, блогер, піарник: спільне та відмінне (2 год.).

Література основна: 2,3,4.

Література додаткова: 12.

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ ІІ. МЕДІАЛАНДШАФТ ТА МЕДІАПЛАТФОРМИ

Лекція 1. Традиційні та новітні медіа. Медіаландшафт та медіаспоживання (2 год.).

Традиційні та новітні формати ЗМІ. Занепад друкованих газет, журналів, радіо та телебачення. Поява та зростання новітніх медіа (цифрові платформи, соціальні мережі, подкасти та онлайн-новини). Зміни медійного ландшафту та їхній вплив на професію журналіста. Феномен Telegram та TikTok.

Семінар 1. Форматні особливості різних видів медіа (2 год.).

Література основна: 1,3,4.

Література додаткова: 16.

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ III.

ПРАКТИЧНІ НАВИЧКИ ЖУРНАЛІСТА

Лекція 1. Збір інформації та робота з джерелами в журналістиці (2 год.).

Основи збору інформації та роботи з джерелами в журналістиці. Ключові методи і техніки для ефективного збору даних (інтерв'ю, дослідження документів, використання онлайн-ресурсів тощо). Різні типи джерел (офіційні документи, свідчення очевидців, експертні думки, соціальні медіа). Проблема надійності та достовірності джерел, перевірки фактів і уникнення маніпуляцій або дезінформації. Правило «трьох джерел» в журналістиці.

Семінар 1. Ознайомлення з основними журналістськими жанрами (2 год.).

Література основна: 1, 2, 6.

Література додаткова: 8, 10, 16.

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ IV.

ЖУРНАЛІСТИКА ТА ВИКЛИКИ XXI СТОЛІТТЯ

Лекція 1. Соціальні медіа як платформа для журналістики – можливості та ризики (2 год.).

Трансформація журналістики під впливом соціальних мереж. Зміна способи збору, подання та споживання інформації. Facebook, Telegram, Twitter, Instagram та TikTok як ключові джерела новин і майданчиками для поширення журналістського контенту. Позитивні аспекти впливу соціальних мереж. Ключові загрози: поширення фейкових новин, інформаційні бульбашки, ехокамери. Роль алгоритмів у формуванні медіаспоживання.

Семінар 1. Культура користування соцмережами: інформаційна гігієна (2 год.).

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ V.

ЕТИЧНІ ТА ПРАВОВІ АСПЕКТИ ЖУРНАЛІСТИКИ

Лекція 1. Основи журналістської етики: світовий та український досвід (2 год.).

Міжнародні і українські стандарти професійної діяльності журналістів. Ключові принципи журналістської етики. Етичні кодекси, які регулюють діяльність журналістів у різних країнах, їхній вплив на формування професійної культури. Комісія з журналістської етики в Україні. Етичні виклики в умовах війни.

Семінар 1. Ознайомлення з кейсами порушення журналістської етики в Україні (2 год.).

Література основна: 1,2,3,6.

Література додаткова: 13,14.

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ VI.

ОСНОВИ ЖУРНАЛІСТСЬКОГО РОЗСЛІДУВАННЯ

Лекція 1. Значення розслідувальної журналістики в демократичному суспільстві (2 год.).

Розслідувальна журналістика: між жанром та методом. Ознаки розслідувальної журналістики. Складнощі організації журналістського розслідування. Тематика журналістських розслідувань в Україні та за кордоном. «Мімікрія» під журналістику розслідувань.

**Семінар 1. Найгучніші журналістські розслідування в Україні.
Їхній вплив на громадську думку (2 год.).**

Література основна: 1,2,3,6.

Література додаткова: 7,16.

6. Контроль навчальних досягнень

6.1. Система оцінювання навчальних досягнень студентів

Для денної форми навчання

Вид діяльності студента	Максимальна к-ть балів за одиницю	Модуль 1		Модуль 2	
		к-ть одиниць	максимальна кількість балів	к-ть одиниць	максимальна кількість балів
Відвідування лекцій	1	4	4	4	4
Відвідування семінарських занять	1	4	4	3	3
Робота на семінарському занятті	10	4	40	3	30
Виконання завдань для самостійної роботи	5	6	30	4	20
Виконання модульної роботи	25	1	25	1	25
Разом			103		82
Вид діяльності студента	Максимальна к-ть балів за одиницю	Модуль 3		Модуль 4	
		к-ть одиниць	максимальна кількість балів	к-ть одиниць	максимальна кількість балів
Відвідування лекцій	1	3	3	3	3
Відвідування семінарських занять	1	4	4	4	4
Робота на семінарському занятті	10	4	40	4	40
Виконання завдань для самостійної роботи	5	6	30	6	30
Виконання модульної роботи	25	1	25	1	25
Разом			102		102
Вид діяльності студента	Максимальна	Модуль 5		Модуль 6	

	к-ть балів за одиницю	к-ть одиниць	максимальна кількість балів	к-ть одиниць	максимальна кількість балів
Відвідування лекцій	1	4	4	3	3
Відвідування семінарських занять	1	3	3	3	3
Робота на семінарському занятті	10	3	30	3	30
Виконання завдань для самостійної роботи	5	6	30	6	30
Виконання модульної роботи	25	1	25	1	25
Разом			92		91
Максимальна кількість балів: 572					
Розрахунок коефіцієнта: $572 : 100 = 5,72$					

Для заочної форми навчання

Вид діяльності студента	Максимальна к-ть балів за одиницю	Модуль 1		Модуль 2	
		к-ть одиниць	максимальна кількість балів	к-ть одиниць	максимальна кількість балів
Відвідування лекцій	1	1	1	1	1
Відвідування семінарських занять	1	1	1	1	1
Робота на семінарському занятті	10	1	10	1	10
Виконання завдань для самостійної роботи	5	10	50	6	30
Разом			62		42
Вид діяльності студента	Максимальна к-ть балів за одиницю	Модуль 3		Модуль 4	
		к-ть одиниць	максимальна кількість балів	к-ть одиниць	максимальна кількість балів
Відвідування лекцій	1	1	1	1	1
Відвідування семінарських занять	1	1	1	1	1
Робота на семінарському занятті	10	1	10	1	10
Виконання завдань для самостійної роботи	5	8	40	8	40
Разом			52		52
Вид діяльності студента	Максимальна	Модуль 5		Модуль 6	

	к-ть балів за одиницю	к-ть одиниць	максимальна кількість балів	к-ть одиниць	максимальна кількість балів
Відвідування лекцій	1	1	1	1	1
Відвідування семінарських занять	1	1	1	1	1
Робота на семінарському занятті	10	1	10	1	10
Виконання завдань для самостійної роботи	5	8	40	10	50
Разом			52		62
Максимальна кількість балів: 322					
Розрахунок коефіцієнта: $322 : 100 = 3,22$					

6.2. Завдання для самостійної роботи та критерії їхнього оцінювання

Для денної форми навчання

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ І. ОСНОВИ ЖУРНАЛІСТИКИ

Самостійна робота № 1 (5 год.).

Подивитися художній фільм «Ціна правди» (2019, режисерка Агнешка Голланд). За мотивами фільму написати есей «В чому суть професії журналіста?»
Максимальна оцінка за роботу – 10 б.

Самостійна робота № 2 (4 год.).

Прочитати оповідання «Як робиться газета» Карела Чапека та «Як я робив сільськогосподарську газету» Марка Твена. За мотивами написати есей «Чапек і Твен про журналістику: що б вони написали сьогодні?»
Максимальна оцінка за роботу – 10 б.

Самостійна робота № 3 (5 год.).

Подивитися художній фільм «Хвіст крутить собакою» (1997, режисер Баррі Левінсон).
За мотивами фільму написати есей «Коли хвіст крутить новинами: хто й навіщо маніпулює медіа?»
Максимальна оцінка за роботу – 10 б.

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ II.

МЕДІАЛАНДШАФТ ТА МЕДІАПЛАТФОРМИ

Самостійна робота № 1 (4 год.).

Оберіть будь-яку новину поточного дня або тижня. Запишіть два відео на смартфон (ви – в кадрі). У першому ви маєте подати новину як ведучий інформаційного телеканалу (офіційний тон, чітка структура тощо). У другому – подати новину як блогер (менш формальний стиль, більше емоцій, жестів, може бути у форматі Тік-Ток (титри, музика).

Максимальна оцінка за роботу – 10 б.

Самостійна робота № 2 (10 год.).

Оберіть один календарний день для аналізу новинного контенту.

- 1) Подивіться підсумковий випуск новин Національного телемарафону «Єдині новини» (20:00 – 21:00), можете зробити це на платформі Youtube.
- 2) Продивіться усі повідомлення за цей на одному з популярних інформаційних Телеграм-каналів («Труха», «Лачен», «Реальний Київ» та ін.). Можна обрати канал, на який підписаний студент.
- 3) Продивіться усі новини та статті, викладені за цей день на одному з онлайн-медіа («Українська правда», NV, «Ліга» та ін).

Підготуйте аналіз і оформіть його у вигляді презентації:

- 1) Які новини були представлені на всіх платформах? Які новини (сюжети, статті та ін. матеріали) були ексклюзивними? Наскільки відсотків (приблизно) збігається інформаційна картина дня?
- 2) Які мультимедійні елементи (відео, фото, інфографіка) використовують платформи?
- 3) Який стиль подачі новин на платформах (офіційний, пафосно-героїчний, іронічний, нейтральний)?
- 4) Як платформи намагаються привернути увагу споживачів до тих новин, які їх здаються особливо важливими (верстка, графічні елементи тощо).

Максимальна оцінка за роботу – 10 б.

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ III.

ПРАКТИЧНІ НАВИЧКИ ЖУРНАЛІСТА

Самостійна робота № 1 (5 год.).

Перегляньте три інтерв'ю з різних медіаплатформ. Проаналізуйте їх за такими параметрами:

- 1) Тон і настрій інтерв'ю. Як журналіст спілкується з гостем (доброзичливо, агресивно, нейтрально)?
- 2) Запитання. Чи є вони критичними? Чи стосуються вони особистих аспектів або лише фактів?
- 3) Емоції гостя. Як реагує співрозмовник? Чи викликають запитання в нього емоційні реакції?
- 4) Мета інтерв'ю. Чи намагається журналіст отримати нову інформацію, підтвердити наявну або просто продемонструвати гостя з позитивного боку?
- 5) Роль журналіста. Чи є він аналітиком, критиком, партнером у розмові?

Максимальна оцінка за роботу – 10 б.

Самостійна робота № 2 (5 год.).

Виберіть три новини з поточного інформаційного тижня (наприклад, політика, економіка, соціальні події або війна). Для кожної новини придумайте три різні заголовки залежно від формату медіа:

- 1) Заголовок для інформаційного агентства (має бути максимально точним, нейтральним, без емоційного забарвлення, зосереджений на фактах).
- 2) Заголовок для онлайн-медіа (більш динамічний, орієнтований на залучення читачів (клікабельність), але при цьому зберегти суть новини).
- 3) Заголовок для Youtube (має бути коротким, емоційним, з можливим використанням питальних або вигукних форм, який зосереджує увагу на ключовій події та мотивує до перегляду).

Створіть таблицю, де в одному рядку буде новина, а в трьох колонках — заголовки для різних форматів.

Максимальна оцінка за роботу – 10 б.

Самостійна робота № 3 (4 год.).

Протягом тижня здійсніть моніторинг новин із різних джерел (онлайн-медіа, соціальні мережі, телеканали). Оберіть найбільш актуальні та значущі

події, що відбулися протягом цього часу. Уявіть, що ви — редактор тижневика на ТБ, який виходить раз на тиждень та підсумовує головні події:

- 1) Створіть план випуску, обравши 10 тем для сюжетів та інших форм, які мають скласти основу новинного випуску. Враховуйте різноманітність тем, щоб охопити важливі аспекти життя — політику, економіку, соціальні події, культуру, спорт, міжнародні новини тощо.
- 2) Для кожної теми коротко:
 - вкажіть, чому ця подія важлива для аудиторії тижневика;
 - поясніть, який формат подачі ви оберете (репортаж, аналітичний сюжет, огляд тощо);
- 3) Зверстайте випуск: з чого почнете випуск, яка головна тема, чим завершите.

Максимальна оцінка за роботу – 10 б.

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ IV

ЖУРНАЛІСТИКА ТА ВИКЛИКИ ХХІ СТОЛІТТЯ

Самостійна робота №1 (4 год.).

Подивитися документальний фільм з елементами ігрового кіно «Соціальні мережі» (2020 р., реж. – Джефф Орловські). За мотивами написати есей «Яким би було наше життя без соціальних мереж?»

Максимальна оцінка за роботу – 10 б.

Самостійна робота №2 (5 год.).

Прочитати розділ «Критично мислити» з книги «Війна за реальність: Як перемагати у світі фейків, правд і спільнот» Дмитра Кулеби. Пройти тест в ЕНК. Максимальна оцінка за роботу – 10 б.

Самостійна робота №3 (5 год.).

Промоніторте соцмережі, якими користуєтесь, й виявіть дві новини, які мають ознаки фейкових. Перевірте їх на достовірність. Результати оформіть у вигляді презентації

Максимальна оцінка за роботу – 10 б.

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ V

ЕТИЧНІ ТА ПРАВОВІ АСПЕКТИ ЖУРНАЛІСТИКИ

Самостійна робота №1 (4 год.).

Ознайомтеся з Кодексом етики українського журналіста. Проаналізуйте три рішення Комісії з журналістської етики. Результати оформіть у вигляді презентації.

Максимальна оцінка за роботу – 10 б.

Самостійна робота №2 (5 год.).

Знайдіть один приклад судової справи в Україні, де журналіст боровся за своє право на свободу слова або захистив свої професійні права в суді (наприклад, доступ до інформації або захист від переслідувань). Сформулюйте, які права журналіста були порушені та які правові рішення були ухвалені судом. Оформіть результати у вигляді презентації.

Максимальна оцінка за роботу – 10 б.

Самостійна робота №3 (5 год.).

Прочитайте статтю «Убивство Георгія Гонгадзе» на Вікіпедії. Подивіться фільм «Вбивство Гонгадзе. 20 років у пошуках правди» Наталії Гуменюк. Напишіть есей «Чому ім'я Гонгадзе стало символом української журналістики?»

Максимальна оцінка за роботу – 10 б.

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ VI.

ОСНОВИ ЖУРНАЛІСТСЬКОГО РОЗСЛІДУВАННЯ

Самостійна робота №1 (5 год.).

Подивитися журналістське розслідування «Лук'янівка. Тюрма №1» Костянтина Усова (телеканал TVi, 2012 рік).

Виконати письмову роботу, в якій проаналізувати:

- які методи збору інформації використав журналіст. Чи всі вони, на вашу думку, були законними?
- з якими правовими наслідками міг зіштовхнутися журналіст, завдяки чому їх вдалося уникнути?
- оцінити масштаб проробленої роботи. Скільки, за вашими оцінками, пішло часу на проведення цього журналістського розслідування?

Максимальна оцінка за роботу – 10 б.

Самостійна робота №2 (5 год.).

Проаналізуйте роботу українських журналістських розслідувальних проєктів, таких як "Схеми", BINUS.Info чи Слідство info. Виберіть одне

конкретне розслідування 2024 року та підготуйте детальний огляд, зосереджуючись на методах збору інформації, роботі з джерелами та етапах проведення розслідування. Опишіть етапи роботи журналіста від збору даних до публікації.

Максимальна оцінка за роботу – 10 б.

Самостійна робота №3 (4 год.).

Прочитати розділ «Як ми стали Bellingcat. Формування команди детективів» з книги «Ми – Bellingcat. Онлайн-розслідування міжнародних злочинів та інформаційна війна з Росією» Еліота Гігінса. Пройти тест за змістом прочитаного

Максимальна оцінка за роботу – 10 б.

Для заочної форми навчання

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ I. ОСНОВИ ЖУРНАЛІСТИКИ

Самостійна робота № 1 (6 год.).

Подивитися художній фільм «Ціна правди» (2019, режисерка Агнешка Голланд). За відкритими джерелами ознайомитися з біографіями Гарета Джонса та Волтера Дюранті. За мотивами фільму та біографій написати есей «В чому суть професії журналіста?»

Максимальна оцінка за роботу – 10 б.

Самостійна робота № 2 (5 год.).

Прочитати оповідання «Як робиться газета» Карела Чапека та «Як я робив сільськогосподарську газету» Марка Твена. За мотивами написати есей ««Чапек і Твен про журналістику: що б вони написали сьогодні?»

Максимальна оцінка за роботу – 10 б.

Самостійна робота №3 (5 год.)

Підготувати презентацію на 20 слайдів на одну з тем:

- 1) Протожурналістські явища в Давньому Світі та Середньовіччі.
- 2) Поява друкарства та перші газети в Європі.
- 3) Становлення журналістики в США в XVIII – XIX ст.

Максимальна оцінка за роботу – 10 б.

Самостійна робота № 4 (5 год.).

Подивитися художній фільм «Хвіст крутить собакою» (1997, режисер Баррі Левінсон).

За мотивами фільму написати есей «Коли хвіст крутить новинами: хто й навіщо маніпулює медіа»?

Максимальна оцінка за роботу – 10 б.

Самостійна робота № 5 (5 год.).

Підготувати презентацію про трьох блогерів (на вибір студента), які активні на платформах Youtube, Instagram, TikTok (18 слайдів).

Максимальна оцінка за роботу – 10 б.

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ II.

МЕДІАЛАНДШАФТ ТА МЕДІАПЛАТФОРМИ

Самостійна робота № 1 (4 год.).

Оберіть будь-яку новину поточного дня або тижня. Запишіть два відео на смартфон (ви – в кадрі). У першому ви маєте подати новину як ведучий інформаційного телеканалу (офіційний тон, чітка структура тощо). У другому – подати новину як блогер (менш формальний стиль, більше емоцій, жестів, може бути у форматі Тік-Ток (титри, музика).

Максимальна оцінка за роботу – 10 б.

Самостійна робота № 2 (10 год.).

Оберіть один календарний день для аналізу новинного контенту.

- 4) Подивіться підсумковий випуск новин Національного телемарафону «Єдині новини» (20:00 – 21:00), можете зробити це на платформі Youtube.
- 5) Продивіться усі повідомлення за цей на одному з популярних інформаційних Телеграм-каналів («Труха», «Лачен», «Реальний Київ» та ін.). Можна обрати канал, на який підписаний студент.
- 6) Продивіться усі новини та статті, викладені за цей день на одному з онлайн-медіа («Українська правда», NV, «Ліга» та ін.).

Підготуйте аналіз і оформіть його у вигляді презентації:

- 5) Які новини були представлені на всіх платформах? Які новини (сюжети, статті та ін. матеріали) були ексклюзивними? Наскільки відсотків (приблизно) збігається інформаційна картина дня?
- 6) Які мультимедійні елементи (відео, фото, інфографіка) використовують платформи?
- 7) Який стиль подачі новин на платформах (офіційний, пафосно-героїчний, іронічний, нейтральний)?

- 8) Як платформи намагаються привернути увагу споживачів до тих новин, які їх здаються особливо важливими (верстка, графічні елементи тощо).

Максимальна оцінка за роботу – 10 б.

Самостійна робота № 3 (12 год.).

Ознайомтеся 12 матеріалами періодичних видань, які виходили друком у 1990-і та 2000-і роки.

З архівом тижневика "Дзеркала тижня" можете ознайомитися тут: <https://zn.ua/ukr/gazeta/archive>

З архівом газети "День" можете ознайомитися за цим посиланням: <https://day.kyiv.ua/newspapers-archive>

Антологія газети "Post-Поступ" доступна в ЕНК.

Підготуйте доповідь (Word) або презентацію за такою схемою:

Вибір матеріалу:

1. **Тематична актуальність.** Спробуйте знайти статті, які бодай частково залишаються важливими для українського суспільства. Це можуть бути тексти, пов'язані з політикою, соціальними проблемами, міжнародними відносинами або культурними подіями.
2. **Жанр матеріалу.** Звертайте увагу на аналітику, інтерв'ю, репортажі, коментарі. Не беріть замітки й інші малі форми.
3. **Газети:**
 - **"Post-Поступ".** Звернути увагу на культурні і політичні публікації, що мали відносно ліберальний, незалежний підхід.
 - **"Дзеркало тижня".** Статті, які пропонували глибоку аналітику внутрішніх та міжнародних подій.
 - **"День".** Вибрати матеріали, що стосувалися тематики національної ідентичності та соціальних змін.

Аналіз:

1. **Коротка довідка про видання** (напр., з Wikipedia)
2. **Структура матеріалу.** Як побудовано матеріали, їхній обсяг, заголовки, підзаголовки тощо.

3. **Мова і стиль.** Проаналізувати, наскільки мова газет була формальною чи неформальною, як порівняти з сучасними онлайн-виданнями та соцмережами.
4. **Подання фактів та аналітики.** Визначити, як подаються факти та аналітичні висновки (журналістські стандарти, достовірність джерел, способи аргументації).
5. **Візуальна складова** (якщо є).
6. **Аудиторія.** Обговорити, для якої аудиторії ці газети писали свої матеріали, і як це впливало на стиль і тематику. Порівняти з аудиторіями сучасних платформ і підходами до адаптації контенту.
7. **Роль журналіста.** Проаналізувати роль журналіста.

Форма подачі результатів (на вибір):

- **Презентація.** PowerPoint або інший формат презентації.
- **Доповідь.** Письмова робота.

Максимальна оцінка за роботу – 10 б.

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ III.

ПРАКТИЧНІ НАВИЧКИ ЖУРНАЛІСТА

Самостійна робота № 1 (5 год.).

Перегляньте три інтерв'ю з різних медіаплатформ. Проаналізуйте їх за такими параметрами:

- 6) Тон і настрій інтерв'ю. Як журналіст спілкується з гостем (доброзичливо, агресивно, нейтрально)?
- 7) Запитання. Чи є вони критичними? Чи стосуються вони особистих аспектів або лише фактів?
- 8) Емоції гостя. Як реагує співрозмовник? Чи викликають запитання в нього емоційні реакції?
- 9) Мета інтерв'ю. Чи намагається журналіст отримати нову інформацію, підтвердити наявну або просто продемонструвати гостя з позитивного боку?
- 10) Роль журналіста. Чи є він аналітиком, критиком, партнером у розмові?

Максимальна оцінка за роботу – 10 б.

Самостійна робота № 2 (5 год.).

Виберіть три новини з поточного інформаційного тижня (наприклад, політика, економіка, соціальні події або війна). Для кожної новини придумайте три різні заголовки залежно від формату медіа:

- 4) Заголовок для інформаційного агентства (має бути максимально точним, нейтральним, без емоційного забарвлення, зосереджений на фактах).
- 5) Заголовок для онлайн-медіа (більш динамічний, орієнтований на залучення читачів (клікабельність), але при цьому зберегти суть новини).
- 6) Заголовок для Youtube (має бути коротким, емоційним, з можливим використанням питальних або вигукних форм, який зосереджує увагу на ключовій події та мотивує до перегляду).

Створіть таблицю, де в одному рядку буде новина, а в трьох колонках — заголовки для різних форматів.

Максимальна оцінка за роботу – 10 б.

Самостійна робота № 3 (4 год.).

Протягом тижня здійсніть моніторинг новин із різних джерел (онлайн-медіа, соціальні мережі, телеканали). Оберіть найбільш актуальні та значущі події, що відбулися протягом цього часу. Уявіть, що ви — редактор тижневика на ТБ, який виходить раз на тиждень та підсумовує головні події:

- 4) Створіть план випуску, обравши 10 тем для сюжетів та інших форм, які мають скласти основу новинного випуску. Враховуйте різноманітність тем, щоб охопити важливі аспекти життя — політику, економіку, соціальні події, культуру, спорт, міжнародні новини тощо.
- 5) Для кожної теми коротко:
 - вкажіть, чому ця подія важлива для аудиторії тижневика;
 - поясніть, який формат подачі ви оберете (репортаж, аналітичний сюжет, огляд тощо);
- 6) Зверстайте випуск: з чого почнете випуск, яка головна тема, чим завершите.

Максимальна оцінка за роботу – 10 б.

Самостійна робота № 4 (12 год.).

Проведіть моніторинг медіапростору на конкретному тижні (онлайн-медіа, телебачення, соціальні мережі тощо) і :

- знайдіть 5 прикладів класичних журналістських жанрів (новина, репортаж, інтерв'ю, аналітична стаття, огляд);

- знайдіть 5 прикладів новітніх жанрів (подкаст, відео-есе, сторітелінг у соціальних мережах, мем-журналістика, інфографіка тощо).

Критерії для вибору прикладів:

- Визначте джерело публікації (ЗМІ або платформа).
- Зверніть увагу на стиль викладу, структуру та цільову аудиторію матеріалу.

Напишіть короткий аналіз (по 150-200 слів на кожен жанр), пояснюючи:

- Чому цей матеріал належить до певного жанру?
- Які основні характеристики цього жанру виявлені в прикладі?

2. Дослідження сучасних форматів:

- Знайти 10 прикладів популярних медіа-форматів у сучасній журналістиці (наприклад, ток-шоу, відеоблоги, стріми, інтерактивні лонгріди, live-трансляції, документальні фільми, сторіз у соціальних мережах, вебінари, відеоінтерв'ю, фактчекінг).

Напишіть короткий опис (по 100-150 слів) кожного з форматів:

- Який медіаформат ви знайшли?
- Де він використовується (які платформи або медіа)?
- Які його ключові особливості (структура, спосіб подачі інформації, взаємодія з аудиторією)?

Максимальна оцінка за роботу – 10 б.

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ IV

ЖУРНАЛІСТИКА ТА ВИКЛИКИ XXI СТОЛІТТЯ

Самостійна робота №1 (4 год.).

Подивитися документальний фільм з елементами ігрового кіно «Соціальні мережі» (2020 р., реж. – Джефф Орловськи). За мотивами написати есей «Яким би було наше життя без соціальних мереж?»

Максимальна оцінка за роботу – 10 б.

Самостійна робота №2 (5 год.).

Прочитати розділ «Критично мислити» з книги «Війна за реальність: Як перемагати у світі фейків, правд і спільнот» Дмитра Кулеби. Пройти тест в ЕНК. Максимальна оцінка за роботу – 10 б.

Самостійна робота №3 (5 год.).

Промоніторте соцмережі, якими користуєтесь, й виявіть дві новини, які мають ознаки фейкових. Перевірте їх на достовірність. Результати оформіть у вигляді презентації

Максимальна оцінка за роботу – 10 б.

Самостійна робота №4 (12 год.).

Знайдіть у відкритих джерелах (новини, соціальні мережі, платформи з фактчекінгу) 3 приклади фейків або дезінформації, які активно поширювалися в інформаційному просторі за останні роки.

Для кожного прикладу:

- опишіть сам фейк або дезінформацію (200-250 слів);
- вкажіть, як і де він поширювався (соціальні мережі, ЗМІ, блоги);
- поясніть, які методи та інструменти використовувалися для його викриття;
- проаналізуйте можливі наслідки поширення цього фейку для суспільства (наприклад, паніка, зниження довіри до медіа, політичні маніпуляції тощо).

Медіаграмотність:

- Проведіть дослідження медіаграмотності в Україні або іншій країні; опишіть, які освітні програми, ініціативи або проекти були запущені для підвищення рівня медіаграмотності населення;
- оберіть одну програму (наприклад, StopFake, MediaSapiens, міжнародний проект FactCheck тощо);
- опишіть її цілі, ключові методи та інструменти (200-300 слів);
- оцініть її ефективність (на основі доступних даних або аналітики).
- висловіть свої пропозиції щодо покращення подібних програм або ініціатив.

Практична частина — тест на медіаграмотність:

- виберіть новинну статтю, публікацію у соціальних мережах або відео з відкритих джерел, яке здається вам сумнівним або викликає питання щодо достовірності інформації;
- виконайте фактчекінг цього матеріалу за допомогою одного або кількох з наступних інструментів:

- Google Reverse Image Search (для перевірки фото чи відео);
- Snopes, FactCheck.org, StopFake (для перевірки фактів);

- пошук першоджерел (аналіз достовірності сайтів, авторів, джерел інформації).
- опишіть процес перевірки (300-400 слів):
 - Як ви знайшли перші ознаки можливого фейку?
 - Які методи ви використовували для перевірки інформації?
 - Чи виявилось джерело фейком? Якщо так, поясніть чому. Якщо ні, опишіть, чому матеріал здавався підозрілим.

Максимальна оцінка за роботу – 10 б.

За вибором студента виконання відповідних завдань може бути замінено проходженням Національного тесту з медіаграмотності з подальшим завантаженням до електронного навчального курсу іменного сертифіката або скриншоту, що підтверджує успішне проходження тестування. У такому разі результати навчання, здобуті в межах неформальної освіти, зараховуються в обов'язки - 20 б.

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ V

ЕТИЧНІ ТА ПРАВОВІ АСПЕКТИ ЖУРНАЛІСТИКИ

Самостійна робота №1 (4 год.).

Ознайомтеся з Кодексом етики українського журналіста. Проаналізуйте три рішення Комісії з журналістської етики. Результати оформіть у вигляді презентації.

Максимальна оцінка за роботу – 10 б.

Самостійна робота №2 (5 год.).

Знайдіть один приклад судової справи в Україні, де журналіст боровся за своє право на свободу слова або захистив свої професійні права в суді (наприклад, доступ до інформації або захист від переслідувань). Сформулюйте, які права журналіста були порушені та які правові рішення були ухвалені судом. Оформіть результати у вигляді презентації.

Максимальна оцінка за роботу – 10 б.

Самостійна робота №3 (5 год.).

Прочитайте статтю «Убивство Георгія Гонгадзе» на Вікіпедії. Подивіться фільм «Убивство Гонгадзе. 20 років у пошуках правди» Наталії Гуменюк. Напишіть есей «Чому ім'я Гонгадзе стало символом української журналістики?»

Максимальна оцінка за роботу – 10 б.

Самостійна робота №3 (12 год.).

Аналіз етичної дилеми.

Оберіть один із наведених сценаріїв (або запропонуйте свій) і напишіть есе (1000-1200 слів), у якому проаналізуйте етичну дилему та запропонуйте можливе рішення з урахуванням журналістських стандартів:

Сценарії:

а) *Конфлікт приватності та права на інформацію.*
Ви отримали інформацію про те, що відома публічна особа має серйозне захворювання, яке може вплинути на її роботу. Ця інформація не була публічною. Публікація цієї новини могла б спричинити суспільний резонанс. Чи повинні ви оприлюднювати цю інформацію?

б) *Джерело інформації, що суперечить суспільному інтересу.*
Журналіст отримує інформацію від анонімного джерела, яке розкриває державні секрети, що можуть загрожувати національній безпеці. З одного боку, розслідування може викрити корупцію серед високопосадовців. З іншого боку, існує загроза, що публікація цих даних може призвести до серйозних наслідків для держави. Що робити в такій ситуації?

с) *Публікація шокуючого контенту.*
У результаті теракту загинули люди, і ваш канал має унікальні кадри, що демонструють деталі трагедії. Ці кадри можуть викликати сильні емоції у глядачів, але також можуть травмувати родини загиблих і вплинути на громадську думку. Як варто вчинити: опублікувати ці кадри чи утриматися від публікації?

д) *Використання неперевірених джерел.*
Ваша редакція отримує «гарячу» інформацію про корупційний скандал в уряді від анонімного джерела. Інші ЗМІ ще не опублікували цю інформацію, і немає можливості швидко перевірити її достовірність. Водночас, ви ризикуєте втратити ексклюзивність. Що робити — публікувати неперевірену інформацію або чекати підтвердження, втрачаючи можливий скандал?

Максимальна оцінка за роботу – 10 б.

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ VI.

ОСНОВИ ЖУРНАЛІСТСЬКОГО РОЗСЛІДУВАННЯ

Самостійна робота №1 (5 год.).

Подивитися журналістське розслідування «Лук'янівка. Тюрма №1»
Костянтина Усова (телеканал TVi, 2012 рік).

Виконати письмову роботу, в якій проаналізувати:

- які методи збору інформації використав журналіст. Чи всі вони, на вашу думку, були законними?
- з якими правовими наслідками міг зіштовхнутися журналіст, завдяки чому

їх вдалося уникнути?

- оцінити масштаб проробленої роботи. Скільки, за вашими оцінками, пішло часу на проведення цього журналістського розслідування?

Максимальна оцінка за роботу – 10 б.

Самостійна робота №2 (5 год.).

Проаналізуйте роботу українських журналістських розслідувальних проєктів, таких як "Схеми", BINUS.Info чи Слідство info. Виберіть одне конкретне розслідування 2024 року та підготуйте детальний огляд, зосереджуючись на методах збору інформації, роботі з джерелами та етапах проведення розслідування. Опишіть етапи роботи журналіста від збору даних до публікації.

Максимальна оцінка за роботу – 10 б.

Самостійна робота №3 (4 год.).

Прочитати розділ «Як ми стали Bellingcat. Формування команди детективів» з книги «Ми – Bellingcat. Онлайн-розслідування міжнародних злочинів та інформаційна війна з Росією» Еліота Гігінса. Пройти тест за змістом прочитаного

Максимальна оцінка за роботу – 10 б.

Самостійна робота №4 (6 год.).

Подивитися фільм «Вся президентська рать» (1976), реж. Алан Дж. Пакула. За мотивами фільму написати есей «Чому Вотергейт і досі вважають зразковим журналістським розслідуванням»?

Максимальна оцінка за роботу – 10 б.

Самостійна робота №5 (6 год.).

Підготувати презентацію на тему «WikiLeaks та Panama Papers: порівняння кейсів».

План:

- Що стало об'єктом розслідування?
- Як і коли розслідування стало публічним?
- Яка інформація була розкрита?
- Які джерела використовувалися (злиті документи, інформація від інсайдерів, публічні джерела)?
- Яка роль технологій у збиранні та обробці даних?

- Як ці методи вплинули на точність та масштабність опублікованих матеріалів?

Проаналізувати, які наслідки ці розслідування мали для:

- політичних систем окремих країн (звільнення чиновників, зміни в законодавстві тощо).
- міжнародних відносин (наприклад, дипломатичні скандали).
- довіри до урядів, банківської системи, міжнародних організацій.

Опишіть основні етичні дилеми, з якими зіткнулися журналісти під час роботи над цими кейсами:

- Чи було виправданим розкриття конфіденційної інформації з точки зору суспільного блага?
- Як журналісти балансували між правом громадськості на інформацію та безпекою осіб, чиї дані були розкриті?
- Чи порушували журналісти закони або етичні норми, публікуючи таку інформацію?

Порівняйте ці два розслідування та зробіть висновки:

- Яке з них, на вашу думку, мало більший вплив на світове суспільство та чому?
- Як ці кейси змінили уявлення про роль журналістики в боротьбі з корупцією та зловживанням владою.

Максимальна оцінка за роботу – 10 б.

Критерії оцінювання самостійної роботи

Максимальне розкриття питання та виконання практичних завдань гарантує студентові отримання високої оцінки, що пізніше буде врахована у загальний рейтинг під час складання навчальної дисципліни на сесії.

Критерії оцінювання відповіді:

- відповідність змісту;
- повнота і ґрунтовність викладу;
- доказовість і логічність викладу;
- термінологічна коректність;
- здатність до обґрунтування висновків;
- володіння нормами літературної мови і культури письмової відповіді.

6.3. Форми проведення модульного контролю та критерії оцінювання

Контрольна модульна робота може включати:

1. До двадцяти п'яти тестових завдань.
2. До п'яти відкритих запитань.

Критерії оцінювання:

1. Максимальна оцінка — 25 балів.
2. Тестові завдання: за кожну правильну відповідь — від 1 до 2,5 балів залежно від складності запитання.
3. Відкрите запитання — 5 б.
4. Оцінюватимуться самостійність мислення, аргументованість тез, використання фактичного матеріалу.

6.4. Форми проведення семестрового контролю та критерії оцінювання

Підсумковий контроль здійснюється у формі заліку.

6.5. Шкала відповідності оцінок

Відмінно	100-90
Дуже добре	82-89
Добре	75-81
Задовільно	69-74
Достатньо	60-68
Незадовільно	0-59

7. Навчально-методична карта дисципліни «Журналістські студії»

Для денної форми навчання

Разом: 180 год., з них: 42 год. – лекційних, 42 год.– семінарських занять,
12 год. – модульні контрольні роботи, 84 год. – самостійна робота.

Тиждень	I	II	III	IV
Модулі	Змістовий модуль I		Змістовий модуль II	
Назва модуля	ОСНОВИ ЖУРНАЛІСТИКИ		МЕДІАЛАНДШАФТ ТА МЕДІАПЛАТФОРМИ	
Кількість балів за модуль	103 б.		82 б.	
Лекції	відвідування – 4 б.		відвідування – 4 б.	
Теми лекцій	Журналістські студії: мета й завдання курсу – 1 б.	Роль і функції журналістики в демократичному суспільстві – 1 б.	Традиційні та новітні медіа. Медіаландшафт та медіаспоживання – 1 б.	Становлення медіаландшафту України. Його трансформація під час воєнного стану – 1 б.
	Історія журналістики: від витоків професії до сьогодення – 1 б.	Журналістика і блогінг – 1 б.	Структура журналістського ньюзруму: розподіл функцій та відповідальності – 1 б.	Журналістика та виклики глобалізації – 1 б.
Семінарські заняття	Професія журналіста: між уявленнями та реальністю – 1+10 б.	Журналіст, блогер, піарник: спільне та відмінне – 1+10 б.	Форматні особливості різних видів медіа – 1+10 б.	Ознайомлення з матеріалами видань «Post-Поступ», «День», «Дзеркало тижня» та ін. – 1+10 б.

	Професія журналіста очима письменників – 1+10 б.	Аналіз текстів журналістів та блогерів: пошук спільного та відмінного – 1+10 б.	Ознайомлення з історією та сьогоденням ключових світових ЗМІ – 1+10 б.	
--	--	---	--	--

Самостійна робота	5x6=30б.		5x4=120б.	
Види поточного контролю	Модульна контрольна робота 1 – 25 б.		Модульна контрольна робота 2 – 25 б.	
Тиждень	V	VI	VII	VIII
Модулі	Змістовий модуль III		Змістовий модуль IV	
Назва модуля	ПРАКТИЧНІ НАВИЧКИ ЖУРНАЛІСТА		ЖУРНАЛІСТИКА ТА ВИКЛИКИ ХХІ СТОЛІТТЯ	
Кількість балів за модуль	102 б.		102 б.	
Лекції	відвідування – 3 б.		відвідування – 3 б.	
Теми лекцій	Збір інформації та робота з джерелами в журналістиці – 1 б.	Особливості журналістського тексту. Проблема жанрів у сучасній журналістиці – 1 б.	Фейкові новини та дезінформація як інформаційна загроза – 1 б.	Соціальні медіа як платформа для журналістики – можливості та ризики – 1 б.
	Основи мультимедійної журналістики: фото, відео, аудіо – 1 б.		Феномен цензури та самоцензури в журналістиці – 1 б.	
	Види та техніки інтерв'ю – 1+10 б.	Ознайомлення з основними журналістськими жанрами – 1+10 б.	Ознаки фейкової новини та способи її виявлення – 1+10 б.	Вплив соціальних мереж на журналістику – 1+10 б.

Семінарські заняття	Вдалий журналістський заголовок: мистецтво чи технологія – 1+10 б.	– 1 б. – 1+10 б.	Культура користування соцмережами: інформаційна гігієна – 1+10 б.	Журналістські стратегії збереження незалежності та об'єктивності в умовах зовнішнього тиску – 1+10 б.
Самостійна робота	5х6=30 б.		5х6=30 б.	
Види поточного контролю	Модульна контрольна робота 1 – 25 б.		Модульна контрольна робота 2 – 25 б.	
Тиждень	IX	X	XI	XII
Модулі	Змістовий модуль V		Змістовий модуль VI	
Назва модуля	ЕТИЧНІ ТА ПРАВОВІ АСПЕКТИ ЖУРНАЛІСТИКИ		ОСНОВИ ЖУРНАЛІСТСЬКОГО РОЗСЛІДУВАННЯ	
Кількість балів за модуль	92б.		91 б.	
Лекції	відвідування – 4 б.		відвідування – 3 б.	
Теми лекцій	Основи журналістської етики: світовий та український досвід – 1 б.	Журналістика толерантності та її особливості – 1 б.	Значення розслідувальної журналістики в демократичному суспільстві – 1 б.	Watchdog-журналістика: світовий та український досвід – 1 б.
	Правові аспекти журналістської діяльності в Україні – 1 б.	Етичні та правові аспекти журналістики воєнного часу – 1 б.	Розслідувальна журналістика в Україні: основні команди та постаті – 1 б.	

Семінарські заняття	Ознайомлення з кейсами порушення журналістської етики в Україні – 1+10 б.	Ознайомлення з юридичними кейсами в українській медіасфері – 1+10 б.	Ознаки журналістського розслідування – 1+10 б.	Вибір тематики для журналістського розслідування – 1+10 б.
	Етичні проблеми журналістики воєнного часу: досвід українських журналістів – 1+10 б.		Найгучніші журналістські розслідування в Україні. Їхній вплив на громадську думку – 1+10 б.	
Самостійна робота	5х6=30 б.		5х6=30 б.	
Види поточного контролю	Модульна контрольна робота 1 – 25 б.		Модульна контрольна робота 2 – 25 б.	

Для заочної форми навчання

Разом: 180 год., з них: 12 год. – лекційних, 12 год.– семінарських занять, 156 год. – самостійна робота.

Тиждень	I	II	III	IV
Модулі	Змістовий модуль I		Змістовий модуль II	
Назва модуля	ОСНОВИ ЖУРНАЛІСТИКИ		МЕДІАЛАНДШАФТ ТА МЕДІАПЛАТФОРМИ	
Кількість балів за модуль	62 б.		42 б.	
Лекції	відвідування – 1 б.		відвідування – 1 б.	

Теми лекцій	Роль і функції журналістики в демократичному суспільстві – 1 б.		Традиційні та новітні медіа. Медіаландшафт та медіаспоживання	
Семінарські заняття	Журналіст, блогер, піарник: спільне та відмінне – 1+10 б.		Форматні особливості різних видів медіа – 1+10 б.	
Самостійна робота	5x10=50 б.		5x6=30 б.	
Тиждень	V	VI	VII	VIII
Модулі	Змістовий модуль III		Змістовий модуль IV	
Назва модуля	ПРАКТИЧНІ НАВИЧКИ ЖУРНАЛІСТА		ЖУРНАЛІСТИКА ТА ВИКЛИКИ XXI СТОЛІТТЯ	
Кількість балів за модуль	52 б.		52 б.	
Лекції	відвідування – 1 б.		відвідування – 1 б.	
Теми лекцій	Збір інформації та робота з джерелами в журналістиці – 1 б.		Соціальні медіа як платформа для журналістики – можливості та ризики – 1 б.	
Семінарські заняття	Ознайомлення з основними журналістськими жанрами – 1+10 б.		Культура користування соцмережами: інформаційна гігієна – 1+10 б.	
Самостійна робота	5x8=40 б.		5x8=40 б.	

Тиждень	IX	X	XI	XII
---------	----	---	----	-----

Модулі	Змістовий модуль V	Змістовий модуль VI
Назва модуля	ЕТИЧНІ ТА ПРАВОВІ АСПЕКТИ ЖУРНАЛІСТИКИ	ОСНОВИ ЖУРНАЛІСТСЬКОГО РОЗСЛІДУВАННЯ
Кількість балів за модуль	52 б.	62 б.
Лекції	відвідування – 1 б.	відвідування – 1 б.
Теми лекцій	Основи журналістської етики: світовий та український досвід – 1 б.	Значення розслідувальної журналістики в демократичному суспільстві – 1 б.
Семінарські заняття	Ознайомлення з кейсами порушення журналістської етики в Україні – 1+10 б.	Найгучніші журналістські розслідування в Україні. Їхній вплив на громадську думку – 1+10 б.
Самостійна робота	5x8=40 б.	5x10=50 б.

8. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Основна

1. Безверха А. та ін. Теми. Люди. Історії. Антипосібник для журналістів. ОБСЄ, 2018. Режим доступу: <https://www.osce.org/files/f/documents/8/9/398039.pdf>.
2. Голуб О. П. Медіакомпас: путівник професійного журналіста. практ. посіб. / Ін-т масової інформації. Київ : Софія-А, 2016. 184 с. URL: <https://imi.org.ua/wp-content/uploads/2017/06/Mediakompas.pdf>.
3. Ла Рош В. фон. Вступ до практичної журналістики: навчальний посібник / За загал. ред. В. Ф. Іванова та А. Коль. Київ: Академія Української Преси, 2005. – 229 с.
4. Носке Г. Журналістика: що треба знати та вміти : книжка для читання та підручник. Київ : Центр вільної преси, 2017. 312 с.
5. Рендол Д. Універсальний журналіст. Київ: Вид-во «К.І.С.», 2007. 288 с. Режим доступу: https://issuu.com/pubkis/docs/the_universal_journalist.
6. Чекмишев О. Основи журналістики. Київ: ВЦ «Академія», 2021. 168 с.

Додаткова

7. Гігінз Е. Ми – Bellingcat. Онлайн-розслідування міжнародних злочинів та інформаційна війна з Росією. Київ: Наш формат, 2022. 242 с.
8. Гілберт Б., Кінг Л. Як розмовляти будь з ким, будь-коли і будь-де. Секрети успішного спілкування. Дніпро: Моноліт, 2019. 204 с.
9. Дейвіс Н. Новини пласкої землі. Київ: Темпора, 2011. 548 с.
10. Досенко А. К., Погребняк І. В. Інтернет-журналістика: комунікативні маркери : навч.-метод. посіб. Київ : ЦУЛ, 2020. 189 с.
11. Іванов В.Ф., Сердюк В.Є. Журналістська етика: 2-е вид, випр. Київ: Вища школа, 2007. 231 с. Режим доступу: https://cje.org.ua/wp-content/uploads/ivanov_v_f_serdyuk_v_e_zhurnalistska_etika.zip.
12. Квіт С. Масові комунікації. 2-ге вид., випр. і допов. Київ : ВД «Києво-Могилянська академія», 2018. 352 с. Режим доступу: <https://kvit.ukma.edu.ua/wp-content/uploads/2019/02/Mass-Communications-2018.pdf>.
13. Медіаосвіта та медіаграмотність: підручник / Ред.-упор. В. Ф. Іванов, О. В. Волошенюк; За науковою редакцією В. В. Різуна. Київ: Центр вільної преси, 2012. 352 с. Режим доступу: <https://www.aup.com.ua/uploads/momg.pdf>.
14. Почепцов Г. Г. Сучасні інформаційні війни. Вид. 3-тє, допов. та перероб. Київ : Києво-Могилян. акад., 2016. 504 с.
15. Срібняк І. В. Історія журналістики країн світу (XVII-XX ст.) : підруч. для студентів вищ. навч. закл. Київ : Київ. ун-т ім. Б. Грінченка, 2013. 264 с.

16. Шнайдер В., Рауе П.-Й. Новий посібник з журналістики та онлайн-журналістики / пер. з нім. В. Климченко ; за заг. ред. В. Іванова. Київ : Центр вільної преси, Академія української преси, 2014. 358 с.

Київський столичний університет імені Бориса Грінченка
Факультет журналістики
Кафедра журналістики та нових медіа

“ЗАТВЕРДЖУЮ”

Проректор з науково-
педагогічної

та навчальної роботи

Олексій ЖИЛЬЦОВ

2024

року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ЖУРНАЛІСТСЬКІ СТУДІЇ

для студентів

Спеціальності: 061 Журналістика
Рівня вищої освіти: першого (бакалаврського)
Освітньої програми: 061.00.01 Журналістика

Київ – 2024

КИЇВСЬКИЙ СТОЛИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ БОРИСА ГРІНЧЕНКА
Код ЄДРПОУ 45307925
Програма № 2896/24
Начальник відділу моніторингу якості освіти
Григорук
(підпис) (прізвище, ініціали)
“ ” 20 24

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Характеристика дисципліни за формами навчання	
	денна	заочна
Вид дисципліни	обов'язкова	обов'язкова
Мова викладання, навчання та оцінювання	українська	українська
Загальний обсяг кредитів/годин	6/180	6/180
Курс	1	1
Семестр	1	1
Кількість змістових модулів з розподілом	6	6
Обсяг кредитів	6	6
Обсяг годин, в тому числі:	180	180
Аудиторні	84	24
Модульний контроль	12	
Самостійна робота	84	156
Форма семестрового контролю	залік	залік

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Курс «Журналістські студії» спрямований на формування у бакалаврів спеціальності «Журналістика» теоретичних знань та практичних навичок у сфері сучасної журналістики.

Мета курсу полягає у створенні засад для розуміння основних принципів, історичних та сучасних тенденцій журналістики, а також в опануванні основних навичок, необхідних для професійної діяльності. Студенти мають здобути знання про основні види журналістики, етичні та правові аспекти професії, а також розвинути здатність аналізувати та адаптувати сучасні медійні тренди до українського контексту.

Завданнями курсу є:

- ознайомлення з історією розвитку журналістики, основними етапами її становлення та сучасними трендами;
- розгляд етичних і правових аспектів журналістської діяльності в Україні та світі;
- вивчення основ мультимедійної журналістики, зокрема, роботу з фото, відео- та аудіоконтентом;
- аналіз впливу соціальних мереж, фейкових новин і дезінформації на сучасну журналістику;
- огляд тенденцій у журналістиці воєнного часу та специфіки watchdog-журналістики в Україні й світі;
- формування навичок збору інформації, роботи з джерелами та створення якісних журналістських текстів.

3. Результати навчання за дисципліною

Опанувавши дисципліну «**Журналістські студії**» студент знатиме:

- сучасний категоріальний апарат журналістики;
- сутність та структуру журналістського тексту;
- основні етапи історії української та світової журналістики;
- принципи етики та правові норми, що регулюють журналістську діяльність;
- основи мультимедійної журналістики та способи роботи з різними формами контенту;
- фактори впливу соціальних мереж, фейкових новин і дезінформації на медіапейзаж.

Студент умітиме:

- інтерпретувати історичні та сучасні тенденції у журналістиці та

їхній вплив на медіасферу;

- розпізнавати і реагувати на проблеми дезінформації та фейкових новин;
- застосовувати ключові етичні та правові принципи у практичній журналістській діяльності;
- використовувати мультимедійні інструменти для створення контенту;
- створювати новинні тексти відповідно до ключових вимог журналістської теорії та практики.

У результаті вивчення курсу студенти оволодівають аналітичними, комунікативними, психологічними, самоосвітніми компетенціями.

фахові:

журналістські (професійно використовувати сучасні мультимедійні технології задля успішної реалізації комунікативних стратегій у сучасній медіа сфері, професійній діяльності та особистому розвитку).

загальні:

- аналітичні;
- комунікативні;
- естетичні;
- психологічні;
- самоосвітні.

Вивчення курсу формує у студентів освітньої програми 061.00.01 (2020) Журналістика такі компетенції.

Інтегральна компетенція – Здатність розв’язувати складні спеціалізовані завдання та практичні проблеми в галузі соціальних комунікацій, що передбачає застосування положень і методів соціально-комунікаційних та інших наук і характеризується невизначеністю умов.

Загальні компетентності:

- **ЗК 01** - Здатність застосовувати знання в практичних ситуаціях, виявляти, ставити та вирішувати проблеми.

– **ЗК 02** - Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.

– **ЗК 03** – Здатність бути критичним та самокритичним.

– **ЗК 04** – Здатність до управління інформацією: пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.

– **ЗК 11** – Здатність спілкуватися державною мовою.

Спеціальні (фахові, предметні) компетентності (СК):

– **ФК 01** – Здатність застосовувати знання зі сфери соціальних комунікацій у своїй професійній діяльності.

– **ФК 07** – Здатність нести відповідальність за результати журналістської роботи (критична оцінка діяльності).

– **ФК 08** – Здатність працювати в команді, в редакційному колективі; володіти соціальними навичками; відповідально виконувати професійні функції.

Програмні результати навчання

– **ПРН1** – Пояснювати свої виробничі дії та операції на основі отриманих знань.

– **ПРН4** – Виконувати пошук, оброблення та аналіз інформації з відкритих джерел.

– **ПРН011** – Вільно спілкуватися з професійних питань (усна, письмова та електронна комунікація) українською мовою.

– **ПРН13** – Передбачати реакцію аудиторії на інформаційний продукт чи на інформаційні акції, зважаючи на положення й методи соціальнокомунікаційних наук.

– **ПРН018** – Використовувати необхідні знання і технології для виходу з кризових комунікаційних ситуацій на засадах толерантності, діалогу і співробітництва.

4. Структура навчальної дисципліни

4.1. Тематичний план для денної форми навчання

№ з/п	Назви змістових модулів і тем	Кількість годин						
		Разом	Аудиторних	Лекцій	Семінарських	Практичних	Самостійна робота	Підсумковий контроль
1 семестр								
Змістовий модуль I. Основи журналістики								
1.1.	Тема 1. Роль і функції журналістики в демократичному суспільстві	13	8	4	4		5	
1.2.	Тема 2. Історія журналістики: короткий огляд	8	4	2	2		4	
1.3.	Тема 3. Журналістика і блогінг	9	4	2	2		5	
	Модульна контрольна робота	2						
	Разом за змістовим модулем I	32	16	8	8		14	
Змістовий модуль II. Медіаландшафт та медіаплатформи								
2.1.	Тема 4. Види медіа: традиційні та новітні	8	4	2	2		4	
2.2.	Тема 5. Становлення медіаландшафту України	11	6	4	2		5	
2.3.	Тема 6. Журналістика та виклики глобалізації	9	4	2	2		5	
	Модульна контрольна робота	2						
	Разом за змістовим модулем II	30	14	8	6		14	
Змістовий модуль III. Практичні навички журналіста								
3.1.	Тема 7. Збір інформації та робота з джерелами	9	4	2	2		5	
3.2.	Тема 8. Особливості журналістського тексту	11	6	2	4		5	
3.3.	Тема 9. Основи мультимедійної журналістики: фото, відео, аудіо	8	4	2	2		4	
	Модульна контрольна робота	2						
	Разом за змістовим модулем III	30	14	6	8		14	
Змістовий модуль IV. Журналістика та виклики XXI століття								
4.1.	Тема 10. Фейкові новини та дезінформація	8	4	2	2		4	
4.2.	Тема 11. Вплив соціальних мереж на журналістику	11	6	2	4		5	
4.3.	Тема 12. Феномен цензури та самоцензури	9	4	2	2		5	
	Модульна контрольна робота	2						
	Разом за змістовим модулем IV	30	14	6	8		14	

Змістовий модуль V. Етичні та правові аспекти журналістики								
5.1.	Тема 13. Основи журналістської етики	10	6	4	2		4	
5.2.	Тема 14. Правові аспекти журналістської діяльності	9	4	2	2		5	
5.3.	Тема 15. Етичні та правові аспекти журналістики воєнного часу	9	4	2	2		5	
	Модульна контрольна робота	2						
	Разом за змістовим модулем V	30	14	8	6		14	
Змістовий модуль VI. Основи журналістського розслідування								
6.1.	Тема 16. Журналістське розслідування: між жанром та методом	9	4	2	2		5	
6.2.	Тема 17. Watchdog-журналістика: світовий та український досвід	9	4	2	2		5	
6.3.	Тема 18. Розслідувальна журналістика в Україні: основні команди та постаті	8	4	2	2		4	
	Модульна контрольна робота	2						
	Разом за змістовим модулем VI	28	12	6	6		14	
	Залік							2
	Разом за навчальним планом	180	84	42	42		84	

4.1. Тематичний план для заочної форми навчання

№ з/п	Назви змістових модулів і тем	Кількість годин						
		Разом	Аудиторних	Лекцій	Семінарських	Практичних	Самостійна робота	Підсумковий контроль
1 семестр								
Змістовий модуль I. Основи журналістики								
1.1.	Тема 1. Роль і функції журналістики в демократичному суспільстві	10	4	2	2		6	
1.2.	Тема 2. Історія журналістики: короткий огляд	10					10	
1.3.	Тема 3. Журналістика і блогінг	10					10	
	Модульна контрольна робота							
	Разом за змістовим модулем I	30	4	2	2		26	
Змістовий модуль II. Медіаландшафт та медіаплатформи								
2.1.	Тема 4. Види медіа: традиційні та новітні	10					10	
2.2.	Тема 5. Становлення медіаландшафту України	10	4	2	2		6	

2.3.	Тема 6. Журналістика та виклики глобалізації	10					10	
	Модульна контрольна робота							
	Разом за змістовим модулем II	30	4	2	2		26	
Змістовий модуль III. Практичні навички журналіста								
3.1.	Тема 7. Збір інформації та робота з джерелами	10					10	
3.2.	Тема 8. Особливості журналістського тексту	10	4	2	2		6	
3.3.	Тема 9. Основи мультимедійної журналістики: фото, відео, аудіо	10					10	
	Модульна контрольна робота							
	Разом за змістовим модулем III	30	4	2	2			
Змістовий модуль IV. Журналістика та виклики XXI століття								
4.1.	Тема 10. Фейкові новини та дезінформація	10	4	2	2		6	
4.2.	Тема 11. Вплив соціальних мереж на журналістику	10					10	
4.3.	Тема 12. Феномен цензури та самоцензури	10					10	
	Модульна контрольна робота							
	Разом за змістовим модулем IV	30	4	2	2			
Змістовий модуль V. Етичні та правові аспекти журналістики								
5.1.	Тема 13. Основи журналістської етики	10	4	2	2		6	
5.2.	Тема 14. Правові аспекти журналістської діяльності	10					10	
5.3.	Тема 15. Етичні та правові аспекти журналістики воєнного часу	10					10	
	Модульна контрольна робота							
	Разом за змістовим модулем V	30	4	2	2			
Змістовий модуль VI. Основи журналістського розслідування								
6.1.	Тема 16. Журналістське розслідування: між жанром та методом	10	4	2	2		6	
6.2.	Тема 17. Watchdog-журналістика: світовий та український досвід	10					10	
6.3.	Тема 18. Розслідувальна журналістика в Україні: основні команди та постаті	10					10	
	Модульна контрольна робота							
	Разом за змістовим модулем VI	30	4	2	2			
	Залік							2
	Разом за навчальним планом	180	24	12	12		156	

5. Програма навчальної дисципліни

5.1. Для денної форми навчання

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ І. ОСНОВИ ЖУРНАЛІСТИКИ

Лекція 1. Журналістські студії: мета й завдання курсу (2 год.).

Знайомство з студентами. Ознайомлення студентів з метою та завданнями навчальної дисципліни.

Семінар 1. Професія журналіста: між уявленнями та реальністю (2 год.).

Лекція 2. Роль і функції журналістики в демократичному суспільстві (2 год.).

Функції журналістики в умовах демократії. Журналістика як інструмент формування громадської думки. Функція контролю: журналістика як «четверта влада». Комерціалізація, медіаконцентрація, політичний тиск та інші виклики й загрози, з якими зіштовхується журналістика сьогодні.

Семінар 2. Журналіст, блогер, піарник: спільне та відмінне (2 год.).

Література основна: 2,3,4.

Література додаткова: 12.

Лекція 3. Історія журналістики: від витоків професії до сьогодення (2 год.).

Огляд розвитку журналістики від її ранніх форм до сучасності. Обмін інформацією в Стародавньому світі, розвиток друкованих видань на Заході в добу Ренесансу та Просвітництва, вплив індустріальної революції на розширення медіа і формування сучасної журналістики. Поява радіо,

телебачення та інтернету. Погляди Маршалла Маклуена: «Мас-медіа – це повідомлення».

Семінар 3. Професія журналіста очима письменників (2 год.).

Література основна: 2,3,4.

Література додаткова: 15.

Лекція 4. Журналістика і блогінг (2 год.)

Взаємодія між традиційною журналістикою і блогінгом як новим форматом медіа. Основні відмінності та подібності між журналістською практикою та блогінгом (формат, стиль, аудиторія). Вплив блогінгу на медійний ландшафт. Проблеми етики, авторства і достовірності інформації в контексті блогінгу.

Семінар 4. Аналіз текстів журналістів та блогерів: пошук спільного та відмінного (2 год.).

Література основна: 2,3,4.

Література додаткова: 10,16.

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ II.

МЕДІАЛАНДШАФТ ТА МЕДІАПЛАТФОРМИ

Лекція 1. Традиційні та новітні медіа. Медіаландшафт та медіаспоживання (2 год.).

Традиційні та новітні формати ЗМІ. Занепад друкованих газет, журналів, радіо та телебачення. Поява та зростання новітніх медіа (цифрові платформи, соціальні мережі, подкасти та онлайн-новини). Зміни медійного ландшафту та їхній вплив на професію журналіста. Феномен Telegram та TikTok.

Семінар 1. Форматні особливості різних видів медіа (2 год.).

Лекція 2. Становлення медіаландшафту України. Його трансформація під час воєнного стану (4 год.).

Формування медіаландшафту України від здобуття незалежності до сьогодення: вплив політичних і економічних чинників. Становлення української журналістики в 1990-х рр. Олігархізація медіа у 2000-і рр. Українські медіа як бізнес. Трансформація медійної сфери під час воєнного стану. Національний телемарафон «Єдині новини». Вплив війни на журналістські практики й медіаспоживання в Україні.

Семінар 2. Ознайомлення з матеріалами видань «Post-Поступ», «День», «Дзеркало тижня» та ін. (2 год.).

Література основна: 1,3,4.

Література додаткова: 16.

Лекція 3. Структура журналістського ньюзруму: розподіл функцій та відповідальності (2 год.).

Визначення поняття «ньюзрум». Структура сучасного журналістського ньюзруму: телебачення, преса, онлайн-ЗМІ. Основні ролі та функції співробітників. Шеф-редактор, генпродюсер, випусковий редактор та їхні обов'язки. Конвергенція функцій творчих та технічних працівників.

Семінар 3. Ознайомлення з історією та сьогоденням ключових світових ЗМІ (2 год.).

Лекція 4. Світовий медіаландшафт (2 год.).

Поняття світових медіа. Світові інформаційні агентства та принципи їхньої роботи. Особливості медіасистем США та країн ЄС.

Література основна: 2,3,6.

Література додаткова: 19.

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ III. ПРАКТИЧНІ НАВИЧКИ ЖУРНАЛІСТА

Лекція 1. Збір інформації та робота з джерелами в журналістиці (2 год.).

Основи збору інформації та роботи з джерелами в журналістиці. Ключові методи і техніки для ефективного збору даних (інтерв'ю, дослідження документів, використання онлайн-ресурсів тощо). Різні типи джерел (офіційні документи, свідчення очевидців, експертні думки, соціальні медіа). Проблема надійності та достовірності джерел, перевірки фактів і уникнення маніпуляцій або дезінформації. Правило «трьох джерел» в журналістиці.

Семінар 1. Види та техніки інтерв'ю (2 год.).

Література основна: 1,2,6.

Література додаткова: 8, 10, 16.

Лекція 2. Особливості журналістського тексту. Проблема жанрів у сучасній журналістиці (2 год.).

Особливості журналістського текст. Структура, стиль, і вимоги до точності та об'єктивності. Теорія жанрів: різні підходи. Проблеми та виклики, які виникають у контексті жанрових перетворень і адаптацій до нових медійних платформ.

Семінар 2. Ознайомлення з основними журналістськими жанрами (2 год.).

Семінар 3. Новина у журналістиці. Вдалий журналістський заголовок: мистецтво чи технологія (2 год.).

Література основна: 1,3,4.

Література додаткова: 16.

Лекція 3. Основи мультимедійної журналістики: фото, відео, аудіо (2 год.).

Принципи створення візуального та аудіовізуального контенту для різних платформ. Технічні засоби: фотоапаратура, відеокамерами та пристрої аудіозапису. Основні підходи до монтажу відео та аудіо. Питання авторських прав при використанні мультимедійних технологій. Інтеграція різних медіаформатів у журналістському матеріалі.

Семінар 4. Створення мультимедійного контенту за допомогою смартфона (2 год.).

Література основна: 1,4,5.

Література додаткова: 10, 13, 16.

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ IV.

ЖУРНАЛІСТИКА ТА ВИКЛИКИ ХХІ СТОЛІТТЯ

Лекція 1. Фейкові новини та дезінформація як інформаційна загроза (2 год.).

Феномен фейкових новин і дезінформації. Основні види фейкових новин, методи їхнього створення та поширення. Мотиви, що стоять за дезінформаційними кампаніями. Вплив фейкових новин на громадську думку, політичні процеси та довіру до медіа. Сучасні методи виявлення та протидії фейкам (фактчекінг, цифрові інструменти, медіаграмотність). Російські дезінформаційні кампанії в Україні та світі.

Семінар 1. Ознаки фейкової новини та способи її виявлення (2 год.).

Література основна: 1,2,3,6.

Література додаткова: 13,14.

Лекція 2. Соціальні медіа як платформа для журналістики – можливості та ризики (2 год.).

Трансформація журналістики під впливом соціальних мереж. Зміна способи збору, подання та споживання інформації. Facebook, Telegram, Twitter, Instagram та TikTok як ключові джерела новин і майданчиками для поширення журналістського контенту. Позитивні аспекти впливу соціальних мереж. Ключові загрози: поширення фейкових новин, інформаційні бульбашки, ехокамери. Роль алгоритмів у формуванні медіаспоживання.

Семінар 2. Вплив соціальних мереж на журналістику (2 год.).

Література основна: 1,2,3,6.

Література додаткова: 13,14.

Семінар 3. Культура користування соцмережами: інформаційна гігієна (2 год.).

Лекція 3. Феномен цензури та самоцензури в журналістиці (2 год.)

Коротка історія цензури як суспільного інституту. Форми цензури: державна, корпоративна та соціальна. Тиск з боку урядів, бізнесу чи суспільства як загроза журналістській діяльності. Феномен самоцензури Етичні дилеми, пов'язані з цензурою та самоцензурою.

Лекція 4. Журналістські стратегії збереження незалежності та об'єктивності в умовах зовнішнього тиску (2 год.).

Література основна: 1,2,3,6.

Література додаткова: 13,14.

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ V.

ЕТИЧНІ ТА ПРАВОВІ АСПЕКТИ ЖУРНАЛІСТИКИ

Лекція 1. Основи журналістської етики: світовий та український досвід (2 год.).

Міжнародні і українські стандарти професійної діяльності журналістів. Ключові принципи журналістської етики. Етичні кодекси, які регулюють діяльність журналістів у різних країнах, їхній вплив на формування професійної культури. Комісія з журналістської етики в Україні. Етичні виклики в умовах війни.

Лекція 2. Журналістика толерантності та її особливості (2 год.).

Толерантність у контексті медіа. Поняття журналістики толерантності, її еволюція та значення в демократичному суспільстві. Принципи журналістики толерантності: уникнення мови ворожнечі, дискримінації, стереотипів і упереджень, повага до різноманітності: етнічної, релігійної, гендерної, культурної.

Семінар 1. Ознайомлення з кейсами порушення журналістської етики в Україні (2 год.).

Література основна: 1,5,6.

Література додаткова: 11,13.

Лекція 3. Правові аспекти журналістської діяльності в Україні (2 год.).

Медіаправо. Юридичні гарантії свободи слова в Україні. Основні закони, які визначають права та обов'язки журналістів в Україні («Про інформацію», «Про друковані засоби масової інформації (пресу) в Україні» та ін.). Захист авторських прав, конфіденційності джерел інформації. Доступ до

інформації. Відповідальність за поширення недостовірної інформації.
Юридичний захист журналістів.

Семінар 2. Ознайомлення з юридичними кейсами в українській медіасфері (2 год.).

Лекція 4. Етичні та правові аспекти журналістики воєнного часу (2 год.).

Особливості роботи журналістів у воєнний час. Правові виклики. Баланс між правом громадськості на інформацію та необхідністю захисту національної безпеки. Етичні дилеми, пов'язані з висвітленням людських страждань. «Чужа» та «своя» війна. Міжнародні рекомендації щодо журналістської діяльності під час збройних конфліктів.

Семінар 3. Етичні проблеми журналістики воєнного часу: досвід українських журналістів (2 год.).

Література основна: 1,5,6.

Література додаткова: 11,13.

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ VI.

ОСНОВИ ЖУРНАЛІСТСЬКОГО РОЗСЛІДУВАННЯ

Лекція 1. Значення розслідувальної журналістики в демократичному суспільстві (2 год.).

Розслідувальна журналістика: між жанром та методом. Ознаки розслідувальної журналістики. Складнощі організації журналістського розслідування. Тематика журналістських розслідувань в Україні та за кордоном. «Мімікрія» під журналістику розслідувань.

Семінар 1. Ознаки журналістського розслідування (2 год.).

Література основна: 1,2,3,6.

Література додаткова: 7,16.

Лекція 2. Watchdog-журналістика: світовий та український досвід (2 год.).

Феномен watchdog-журналістики, яка відіграє роль «сторожового пса» демократії, контролюючи діяльність влади та інших впливових інституцій. Становлення та розвиток watchdog-журналістики у світі, зокрема, в США та Західній Європі. Вотергейт – зразковий приклад журналістського розслідування. Розвиток watchdog-журналістики в Україні.

Семінар 2. Вибір тематики для журналістського розслідування (2 год.).

Література основна: 1,2,3,6.

Література додаткова: 7,16.

Лекція 3. Розслідувальна журналістика в Україні: основні команди та постаті (2 год.).

Становлення журналістики розслідувань в Україні. «Наші гроші», «Схеми: корупція в деталях», Bihus.Info, «Слідство.інфо», «Стопкор». Відділи розслідувань друкованих та Інтернет-видань. Регіональні проєкти журналістських розслідувань. Національний конкурс журналістських розслідувань. MezhyhiryaFest.

Семінар 3. Найгучніші журналістські розслідування в Україні. Їхній вплив на громадську думку (2 год.).

Література основна: 1,2,3,6.

Література додаткова: 7,16.

5.1. Для заочної форми навчання

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ I. ОСНОВИ ЖУРНАЛІСТИКИ

Лекція 1. Роль і функції журналістики в демократичному суспільстві (2 год.).

Функції журналістики в умовах демократії. Журналістика як інструмент формування громадської думки. Функція контролю: журналістика як «четверта влада». Комерціалізація, медіаконцентрація, політичний тиск та інші виклики й загрози, з якими зіштовхується журналістика сьогодні.

Семінар 1. Журналіст, блогер, піарник: спільне та відмінне (2 год.).

Література основна: 2,3,4.

Література додаткова: 12.

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ II. МЕДІАЛАНДШАФТ ТА МЕДІАПЛАТФОРМИ

Лекція 1. Традиційні та новітні медіа. Медіаландшафт та медіаспоживання (2 год.).

Традиційні та новітні формати ЗМІ. Занепад друкованих газет, журналів, радіо та телебачення. Поява та зростання новітніх медіа (цифрові платформи, соціальні мережі, подкасти та онлайн-новини). Зміни медійного ландшафту та їхній вплив на професію журналіста. Феномен Telegram та TikTok.

Семінар 1. Форматні особливості різних видів медіа (2 год.).

Література основна: 1,3,4.

Література додаткова: 16.

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ III.

ПРАКТИЧНІ НАВИЧКИ ЖУРНАЛІСТА

Лекція 1. Збір інформації та робота з джерелами в журналістиці (2 год.).

Основи збору інформації та роботи з джерелами в журналістиці. Ключові методи і техніки для ефективного збору даних (інтерв'ю, дослідження документів, використання онлайн-ресурсів тощо). Різні типи джерел (офіційні документи, свідчення очевидців, експертні думки, соціальні медіа). Проблема надійності та достовірності джерел, перевірки фактів і уникнення маніпуляцій або дезінформації. Правило «трьох джерел» в журналістиці.

Семінар 1. Ознайомлення з основними журналістськими жанрами (2 год.).

Література основна: 1, 2, 6.

Література додаткова: 8, 10, 16.

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ IV.

ЖУРНАЛІСТИКА ТА ВИКЛИКИ XXI СТОЛІТТЯ

Лекція 1. Соціальні медіа як платформа для журналістики – можливості та ризики (2 год.).

Трансформація журналістики під впливом соціальних мереж. Зміна способи збору, подання та споживання інформації. Facebook, Telegram, Twitter, Instagram та TikTok як ключові джерела новин і майданчиками для поширення журналістського контенту. Позитивні аспекти впливу соціальних мереж. Ключові загрози: поширення фейкових новин, інформаційні бульбашки, ехокамери. Роль алгоритмів у формуванні медіаспоживання.

Семінар 1. Культура користування соцмережами: інформаційна гігієна (2 год.).

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ V.

ЕТИЧНІ ТА ПРАВОВІ АСПЕКТИ ЖУРНАЛІСТИКИ

Лекція 1. Основи журналістської етики: світовий та український досвід (2 год.).

Міжнародні і українські стандарти професійної діяльності журналістів. Ключові принципи журналістської етики. Етичні кодекси, які регулюють діяльність журналістів у різних країнах, їхній вплив на формування професійної культури. Комісія з журналістської етики в Україні. Етичні виклики в умовах війни.

Семінар 1. Ознайомлення з кейсами порушення журналістської етики в Україні (2 год.).

Література основна: 1,2,3,6.

Література додаткова: 13,14.

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ VI.

ОСНОВИ ЖУРНАЛІСТСЬКОГО РОЗСЛІДУВАННЯ

Лекція 1. Значення розслідувальної журналістики в демократичному суспільстві (2 год.).

Розслідувальна журналістика: між жанром та методом. Ознаки розслідувальної журналістики. Складнощі організації журналістського розслідування. Тематика журналістських розслідувань в Україні та за кордоном. «Мімікрія» під журналістику розслідувань.

**Семінар 1. Найгучніші журналістські розслідування в Україні.
Їхній вплив на громадську думку (2 год.).**

Література основна: 1,2,3,6.

Література додаткова: 7,16.

6. Контроль навчальних досягнень

6.1. Система оцінювання навчальних досягнень студентів

Для денної форми навчання

Вид діяльності студента	Максимальна к-ть балів за одиницю	Модуль 1		Модуль 2	
		к-ть одиниць	максимальна кількість балів	к-ть одиниць	максимальна кількість балів
Відвідування лекцій	1	4	4	4	4
Відвідування семінарських занять	1	4	4	3	3
Робота на семінарському занятті	10	4	40	3	30
Виконання завдань для самостійної роботи	5	6	30	4	20
Виконання модульної роботи	25	1	25	1	25
Разом			103		82
Вид діяльності студента	Максимальна к-ть балів за одиницю	Модуль 3		Модуль 4	
		к-ть одиниць	максимальна кількість балів	к-ть одиниць	максимальна кількість балів
Відвідування лекцій	1	3	3	3	3
Відвідування семінарських занять	1	4	4	4	4
Робота на семінарському занятті	10	4	40	4	40
Виконання завдань для самостійної роботи	5	6	30	6	30
Виконання модульної роботи	25	1	25	1	25
Разом			102		102
Вид діяльності студента	Максимальна	Модуль 5		Модуль 6	

	к-ть балів за одиницю	к-ть одиниць	максимальна кількість балів	к-ть одиниць	максимальна кількість балів
Відвідування лекцій	1	4	4	3	3
Відвідування семінарських занять	1	3	3	3	3
Робота на семінарському занятті	10	3	30	3	30
Виконання завдань для самостійної роботи	5	6	30	6	30
Виконання модульної роботи	25	1	25	1	25
Разом			92		91
Максимальна кількість балів: 572					
Розрахунок коефіцієнта: $572 : 100 = 5,72$					

Для заочної форми навчання

Вид діяльності студента	Максимальна к-ть балів за одиницю	Модуль 1		Модуль 2	
		к-ть одиниць	максимальна кількість балів	к-ть одиниць	максимальна кількість балів
Відвідування лекцій	1	1	1	1	1
Відвідування семінарських занять	1	1	1	1	1
Робота на семінарському занятті	10	1	10	1	10
Виконання завдань для самостійної роботи	5	10	50	6	30
Разом			62		42
Вид діяльності студента	Максимальна к-ть балів за одиницю	Модуль 3		Модуль 4	
		к-ть одиниць	максимальна кількість балів	к-ть одиниць	максимальна кількість балів
Відвідування лекцій	1	1	1	1	1
Відвідування семінарських занять	1	1	1	1	1
Робота на семінарському занятті	10	1	10	1	10
Виконання завдань для самостійної роботи	5	8	40	8	40
Разом			52		52
Вид діяльності студента	Максимальна	Модуль 5		Модуль 6	

	к-ть балів за одиницю	к-ть одиниць	максимальна кількість балів	к-ть одиниць	максимальна кількість балів
Відвідування лекцій	1	1	1	1	1
Відвідування семінарських занять	1	1	1	1	1
Робота на семінарському занятті	10	1	10	1	10
Виконання завдань для самостійної роботи	5	8	40	10	50
Разом			52		62
Максимальна кількість балів: 322					
Розрахунок коефіцієнта: $322 : 100 = 3,22$					

6.2. Завдання для самостійної роботи та критерії їхнього оцінювання

Для денної форми навчання

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ І. ОСНОВИ ЖУРНАЛІСТИКИ

Самостійна робота № 1 (5 год.).

Подивитися художній фільм «Ціна правди» (2019, режисерка Агнешка Голланд). За мотивами фільму написати есей «В чому суть професії журналіста?»
Максимальна оцінка за роботу – 10 б.

Самостійна робота № 2 (4 год.).

Прочитати оповідання «Як робиться газета» Карела Чапека та «Як я робив сільськогосподарську газету» Марка Твена. За мотивами написати есей «Чапек і Твен про журналістику: що б вони написали сьогодні?»
Максимальна оцінка за роботу – 10 б.

Самостійна робота № 3 (5 год.).

Подивитися художній фільм «Хвіст крутить собакою» (1997, режисер Баррі Левінсон).
За мотивами фільму написати есей «Коли хвіст крутить новинами: хто й навіщо маніпулює медіа?»
Максимальна оцінка за роботу – 10 б.

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ II.

МЕДІАЛАНДШАФТ ТА МЕДІАПЛАТФОРМИ

Самостійна робота № 1 (4 год.).

Оберіть будь-яку новину поточного дня або тижня. Запишіть два відео на смартфон (ви – в кадрі). У першому ви маєте подати новину як ведучий інформаційного телеканалу (офіційний тон, чітка структура тощо). У другому – подати новину як блогер (менш формальний стиль, більше емоцій, жестів, може бути у форматі Тік-Ток (титри, музика).

Максимальна оцінка за роботу – 10 б.

Самостійна робота № 2 (10 год.).

Оберіть один календарний день для аналізу новинного контенту.

- 1) Подивіться підсумковий випуск новин Національного телемарафону «Єдині новини» (20:00 – 21:00), можете зробити це на платформі Youtube.
- 2) Продивіться усі повідомлення за цей на одному з популярних інформаційних Телеграм-каналів («Труха», «Лачен», «Реальний Київ» та ін.). Можна обрати канал, на який підписаний студент.
- 3) Продивіться усі новини та статті, викладені за цей день на одному з онлайн-медіа («Українська правда», NV, «Ліга» та ін.).

Підготуйте аналіз і оформіть його у вигляді презентації:

- 1) Які новини були представлені на всіх платформах? Які новини (сюжети, статті та ін. матеріали) були ексклюзивними? Наскільки відсотків (приблизно) збігається інформаційна картина дня?
- 2) Які мультимедійні елементи (відео, фото, інфографіка) використовують платформи?
- 3) Який стиль подачі новин на платформах (офіційний, пафосно-героїчний, іронічний, нейтральний)?
- 4) Як платформи намагаються привернути увагу споживачів до тих новин, які їх здаються особливо важливими (верстка, графічні елементи тощо).

Максимальна оцінка за роботу – 10 б.

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ III.

ПРАКТИЧНІ НАВИЧКИ ЖУРНАЛІСТА

Самостійна робота № 1 (5 год.).

Перегляньте три інтерв'ю з різних медіаплатформ. Проаналізуйте їх за такими параметрами:

- 1) Тон і настрій інтерв'ю. Як журналіст спілкується з гостем (доброзичливо, агресивно, нейтрально)?
- 2) Запитання. Чи є вони критичними? Чи стосуються вони особистих аспектів або лише фактів?
- 3) Емоції гостя. Як реагує співрозмовник? Чи викликають запитання в нього емоційні реакції?
- 4) Мета інтерв'ю. Чи намагається журналіст отримати нову інформацію, підтвердити наявну або просто продемонструвати гостя з позитивного боку?
- 5) Роль журналіста. Чи є він аналітиком, критиком, партнером у розмові?

Максимальна оцінка за роботу – 10 б.

Самостійна робота № 2 (5 год.).

Виберіть три новини з поточного інформаційного тижня (наприклад, політика, економіка, соціальні події або війна). Для кожної новини придумайте три різні заголовки залежно від формату медіа:

- 1) Заголовок для інформаційного агентства (має бути максимально точним, нейтральним, без емоційного забарвлення, зосереджений на фактах).
- 2) Заголовок для онлайн-медіа (більш динамічний, орієнтований на залучення читачів (клікабельність), але при цьому зберегти суть новини).
- 3) Заголовок для Youtube (має бути коротким, емоційним, з можливим використанням питальних або вигукних форм, який зосереджує увагу на ключовій події та мотивує до перегляду).

Створіть таблицю, де в одному рядку буде новина, а в трьох колонках — заголовки для різних форматів.

Максимальна оцінка за роботу – 10 б.

Самостійна робота № 3 (4 год.).

Протягом тижня здійсніть моніторинг новин із різних джерел (онлайн-медіа, соціальні мережі, телеканали). Оберіть найбільш актуальні та значущі

події, що відбулися протягом цього часу. Уявіть, що ви — редактор тижневика на ТБ, який виходить раз на тиждень та підсумовує головні події:

- 1) Створіть план випуску, обравши 10 тем для сюжетів та інших форм, які мають скласти основу новинного випуску. Враховуйте різноманітність тем, щоб охопити важливі аспекти життя — політику, економіку, соціальні події, культуру, спорт, міжнародні новини тощо.
- 2) Для кожної теми коротко:
 - вкажіть, чому ця подія важлива для аудиторії тижневика;
 - поясніть, який формат подачі ви оберете (репортаж, аналітичний сюжет, огляд тощо);
- 3) Зверстайте випуск: з чого почнете випуск, яка головна тема, чим завершите.

Максимальна оцінка за роботу – 10 б.

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ IV

ЖУРНАЛІСТИКА ТА ВИКЛИКИ XXI СТОЛІТТЯ

Самостійна робота №1 (4 год.).

Подивитися документальний фільм з елементами ігрового кіно «Соціальні мережі» (2020 р., реж. – Джефф Орловські). За мотивами написати есей «Яким би було наше життя без соціальних мереж?»

Максимальна оцінка за роботу – 10 б.

Самостійна робота №2 (5 год.).

Прочитати розділ «Критично мислити» з книги «Війна за реальність: Як перемагати у світі фейків, правд і спільнот» Дмитра Кулеби. Пройти тест в ЕНК. Максимальна оцінка за роботу – 10 б.

Самостійна робота №3 (5 год.).

Промоніторте соцмережі, якими користуєтесь, й виявіть дві новини, які мають ознаки фейкових. Перевірте їх на достовірність. Результати оформіть у вигляді презентації

Максимальна оцінка за роботу – 10 б.

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ V

ЕТИЧНІ ТА ПРАВОВІ АСПЕКТИ ЖУРНАЛІСТИКИ

Самостійна робота №1 (4 год.).

Ознайомтеся з Кодексом етики українського журналіста. Проаналізуйте три рішення Комісії з журналістської етики. Результати оформіть у вигляді презентації.

Максимальна оцінка за роботу – 10 б.

Самостійна робота №2 (5 год.).

Знайдіть один приклад судової справи в Україні, де журналіст боровся за своє право на свободу слова або захистив свої професійні права в суді (наприклад, доступ до інформації або захист від переслідувань). Сформулюйте, які права журналіста були порушені та які правові рішення були ухвалені судом. Оформіть результати у вигляді презентації.

Максимальна оцінка за роботу – 10 б.

Самостійна робота №3 (5 год.).

Прочитайте статтю «Убивство Георгія Гонгадзе» на Вікіпедії. Подивіться фільм «Вбивство Гонгадзе. 20 років у пошуках правди» Наталії Гуменюк. Напишіть есей «Чому ім'я Гонгадзе стало символом української журналістики?»

Максимальна оцінка за роботу – 10 б.

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ VI.

ОСНОВИ ЖУРНАЛІСТСЬКОГО РОЗСЛІДУВАННЯ

Самостійна робота №1 (5 год.).

Подивитися журналістське розслідування «Лук'янівка. Тюрма №1» Костянтина Усова (телеканал TVi, 2012 рік).

Виконати письмову роботу, в якій проаналізувати:

- які методи збору інформації використав журналіст. Чи всі вони, на вашу думку, були законними?
- з якими правовими наслідками міг зіштовхнутися журналіст, завдяки чому їх вдалося уникнути?
- оцінити масштаб проробленої роботи. Скільки, за вашими оцінками, пішло часу на проведення цього журналістського розслідування?

Максимальна оцінка за роботу – 10 б.

Самостійна робота №2 (5 год.).

Проаналізуйте роботу українських журналістських розслідувальних проєктів, таких як "Схеми", BIHUS.Info чи Слідство info. Виберіть одне

конкретне розслідування 2024 року та підготуйте детальний огляд, зосереджуючись на методах збору інформації, роботі з джерелами та етапах проведення розслідування. Опишіть етапи роботи журналіста від збору даних до публікації.

Максимальна оцінка за роботу – 10 б.

Самостійна робота №3 (4 год.).

Прочитати розділ «Як ми стали Bellingcat. Формування команди детективів» з книги «Ми – Bellingcat. Онлайн-розслідування міжнародних злочинів та інформаційна війна з Росією» Еліота Гігінса. Пройти тест за змістом прочитаного

Максимальна оцінка за роботу – 10 б.

Для заочної форми навчання

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ I. ОСНОВИ ЖУРНАЛІСТИКИ

Самостійна робота № 1 (6 год.).

Подивитися художній фільм «Ціна правди» (2019, режисерка Агнешка Голланд). За відкритими джерелами ознайомитися з біографіями Гарета Джонса та Волтера Дюранті. За мотивами фільму та біографій написати есей «В чому суть професії журналіста?»

Максимальна оцінка за роботу – 10 б.

Самостійна робота № 2 (5 год.).

Прочитати оповідання «Як робиться газета» Карела Чапека та «Як я робив сільськогосподарську газету» Марка Твена. За мотивами написати есей ««Чапек і Твен про журналістику: що б вони написали сьогодні?»

Максимальна оцінка за роботу – 10 б.

Самостійна робота №3 (5 год.)

Підготувати презентацію на 20 слайдів на одну з тем:

- 1) Протожурналістські явища в Давньому Світі та Середньовіччі.
- 2) Поява друкарства та перші газети в Європі.
- 3) Становлення журналістики в США в XVIII – XIX ст.

Максимальна оцінка за роботу – 10 б.

Самостійна робота № 4 (5 год.).

Подивитися художній фільм «Хвіст крутить собакою» (1997, режисер Баррі Левінсон).

За мотивами фільму написати есей «Коли хвіст крутить новинами: хто й навіщо маніпулює медіа»?

Максимальна оцінка за роботу – 10 б.

Самостійна робота № 5 (5 год.).

Підготувати презентацію про трьох блогерів (на вибір студента), які активні на платформах Youtube, Instagram, TikTok (18 слайдів).

Максимальна оцінка за роботу – 10 б.

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ II.

МЕДІАЛАНДШАФТ ТА МЕДІАПЛАТФОРМИ

Самостійна робота № 1 (4 год.).

Оберіть будь-яку новину поточного дня або тижня. Запишіть два відео на смартфон (ви – в кадрі). У першому ви маєте подати новину як ведучий інформаційного телеканалу (офіційний тон, чітка структура тощо). У другому – подати новину як блогер (менш формальний стиль, більше емоцій, жестів, може бути у форматі Тік-Ток (титри, музика).

Максимальна оцінка за роботу – 10 б.

Самостійна робота № 2 (10 год.).

Оберіть один календарний день для аналізу новинного контенту.

- 4) Подивіться підсумковий випуск новин Національного телемарафону «Єдині новини» (20:00 – 21:00), можете зробити це на платформі Youtube.
- 5) Продивіться усі повідомлення за цей на одному з популярних інформаційних Телеграм-каналів («Труха», «Лачен», «Реальний Київ» та ін.). Можна обрати канал, на який підписаний студент.
- 6) Продивіться усі новини та статті, викладені за цей день на одному з онлайн-медіа («Українська правда», NV, «Ліга» та ін.).

Підготуйте аналіз і оформіть його у вигляді презентації:

- 5) Які новини були представлені на всіх платформах? Які новини (сюжети, статті та ін. матеріали) були ексклюзивними? Наскільки відсотків (приблизно) збігається інформаційна картина дня?
- 6) Які мультимедійні елементи (відео, фото, інфографіка) використовують платформи?
- 7) Який стиль подачі новин на платформах (офіційний, пафосно-героїчний, іронічний, нейтральний)?

- 8) Як платформи намагаються привернути увагу споживачів до тих новин, які їх здаються особливо важливими (верстка, графічні елементи тощо).

Максимальна оцінка за роботу – 10 б.

Самостійна робота № 3 (12 год.).

Ознайомтеся 12 матеріалами періодичних видань, які виходили друком у 1990-і та 2000-і роки.

З архівом тижневика "Дзеркала тижня" можете ознайомитися тут: <https://zn.ua/ukr/gazeta/archive>

З архівом газети "День" можете ознайомитися за цим посиланням: <https://day.kyiv.ua/newspapers-archive>

Антологія газети "Post-Поступ" доступна в ЕНК.

Підготуйте доповідь (Word) або презентацію за такою схемою:

Вибір матеріалу:

1. **Тематична актуальність.** Спробуйте знайти статті, які бодай частково залишаються важливими для українського суспільства. Це можуть бути тексти, пов'язані з політикою, соціальними проблемами, міжнародними відносинами або культурними подіями.
2. **Жанр матеріалу.** Звертайте увагу на аналітику, інтерв'ю, репортажі, коментарі. Не беріть замітки й інші малі форми.
3. **Газети:**
 - **"Post-Поступ".** Звернути увагу на культурні і політичні публікації, що мали відносно ліберальний, незалежний підхід.
 - **"Дзеркало тижня".** Статті, які пропонували глибоку аналітику внутрішніх та міжнародних подій.
 - **"День".** Вибрати матеріали, що стосувалися тематики національної ідентичності та соціальних змін.

Аналіз:

1. **Коротка довідка про видання** (напр., з Wikipedia)
2. **Структура матеріалу.** Як побудовано матеріали, їхній обсяг, заголовки, підзаголовки тощо.

3. **Мова і стиль.** Проаналізувати, наскільки мова газет була формальною чи неформальною, як порівняти з сучасними онлайн-виданнями та соцмережами.
4. **Подання фактів та аналітики.** Визначити, як подаються факти та аналітичні висновки (журналістські стандарти, достовірність джерел, способи аргументації).
5. **Візуальна складова** (якщо є).
6. **Аудиторія.** Обговорити, для якої аудиторії ці газети писали свої матеріали, і як це впливало на стиль і тематику. Порівняти з аудиторіями сучасних платформ і підходами до адаптації контенту.
7. **Роль журналіста.** Проаналізувати роль журналіста.

Форма подачі результатів (на вибір):

- **Презентація.** PowerPoint або інший формат презентації.
- **Доповідь.** Письмова робота.

Максимальна оцінка за роботу – 10 б.

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ III.

ПРАКТИЧНІ НАВИЧКИ ЖУРНАЛІСТА

Самостійна робота № 1 (5 год.).

Перегляньте три інтерв'ю з різних медіаплатформ. Проаналізуйте їх за такими параметрами:

- 6) Тон і настрій інтерв'ю. Як журналіст спілкується з гостем (доброзичливо, агресивно, нейтрально)?
- 7) Запитання. Чи є вони критичними? Чи стосуються вони особистих аспектів або лише фактів?
- 8) Емоції гостя. Як реагує співрозмовник? Чи викликають запитання в нього емоційні реакції?
- 9) Мета інтерв'ю. Чи намагається журналіст отримати нову інформацію, підтвердити наявну або просто продемонструвати гостя з позитивного боку?
- 10) Роль журналіста. Чи є він аналітиком, критиком, партнером у розмові?

Максимальна оцінка за роботу – 10 б.

Самостійна робота № 2 (5 год.).

Виберіть три новини з поточного інформаційного тижня (наприклад, політика, економіка, соціальні події або війна). Для кожної новини придумайте три різні заголовки залежно від формату медіа:

- 4) Заголовок для інформаційного агентства (має бути максимально точним, нейтральним, без емоційного забарвлення, зосереджений на фактах).
- 5) Заголовок для онлайн-медіа (більш динамічний, орієнтований на залучення читачів (клікабельність), але при цьому зберегти суть новини).
- 6) Заголовок для Youtube (має бути коротким, емоційним, з можливим використанням питальних або вигукних форм, який зосереджує увагу на ключовій події та мотивує до перегляду).

Створіть таблицю, де в одному рядку буде новина, а в трьох колонках — заголовки для різних форматів.

Максимальна оцінка за роботу – 10 б.

Самостійна робота № 3 (4 год.).

Протягом тижня здійсніть моніторинг новин із різних джерел (онлайн-медіа, соціальні мережі, телеканали). Оберіть найбільш актуальні та значущі події, що відбулися протягом цього часу. Уявіть, що ви — редактор тижневика на ТБ, який виходить раз на тиждень та підсумовує головні події:

- 4) Створіть план випуску, обравши 10 тем для сюжетів та інших форм, які мають скласти основу новинного випуску. Враховуйте різноманітність тем, щоб охопити важливі аспекти життя — політику, економіку, соціальні події, культуру, спорт, міжнародні новини тощо.
- 5) Для кожної теми коротко:
 - вкажіть, чому ця подія важлива для аудиторії тижневика;
 - поясніть, який формат подачі ви оберете (репортаж, аналітичний сюжет, огляд тощо);
- 6) Зверстайте випуск: з чого почнете випуск, яка головна тема, чим завершите.

Максимальна оцінка за роботу – 10 б.

Самостійна робота № 4 (12 год.).

Проведіть моніторинг медіапростору на конкретному тижні (онлайн-медіа, телебачення, соціальні мережі тощо) і :

- знайдіть 5 прикладів класичних журналістських жанрів (новина, репортаж, інтерв'ю, аналітична стаття, огляд);

- знайдіть 5 прикладів новітніх жанрів (подкаст, відео-есе, сторітелінг у соціальних мережах, мем-журналістика, інфографіка тощо).

Критерії для вибору прикладів:

- Визначте джерело публікації (ЗМІ або платформа).
- Зверніть увагу на стиль викладу, структуру та цільову аудиторію матеріалу.

Напишіть короткий аналіз (по 150-200 слів на кожен жанр), пояснюючи:

- Чому цей матеріал належить до певного жанру?
- Які основні характеристики цього жанру виявлені в прикладі?

2. Дослідження сучасних форматів:

- Знайти 10 прикладів популярних медіа-форматів у сучасній журналістиці (наприклад, ток-шоу, відеоблоги, стріми, інтерактивні лонгріди, live-трансляції, документальні фільми, сторіз у соціальних мережах, вебінари, відеоінтерв'ю, фактчекінг).

Напишіть короткий опис (по 100-150 слів) кожного з форматів:

- Який медіаформат ви знайшли?
- Де він використовується (які платформи або медіа)?
- Які його ключові особливості (структура, спосіб подачі інформації, взаємодія з аудиторією)?

Максимальна оцінка за роботу – 10 б.

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ IV

ЖУРНАЛІСТИКА ТА ВИКЛИКИ XXI СТОЛІТТЯ

Самостійна робота №1 (4 год.).

Подивитися документальний фільм з елементами ігрового кіно «Соціальні мережі» (2020 р., реж. – Джефф Орловськи). За мотивами написати есей «Яким би було наше життя без соціальних мереж?»

Максимальна оцінка за роботу – 10 б.

Самостійна робота №2 (5 год.).

Прочитати розділ «Критично мислити» з книги «Війна за реальність: Як перемагати у світі фейків, правд і спільнот» Дмитра Кулеби. Пройти тест в ЕНК. Максимальна оцінка за роботу – 10 б.

Самостійна робота №3 (5 год.).

Промоніторте соцмережі, якими користуєтесь, й виявіть дві новини, які мають ознаки фейкових. Перевірте їх на достовірність. Результати оформіть у вигляді презентації

Максимальна оцінка за роботу – 10 б.

Самостійна робота №4 (12 год.).

Знайдіть у відкритих джерелах (новини, соціальні мережі, платформи з фактчекінгу) 3 приклади фейків або дезінформації, які активно поширювалися в інформаційному просторі за останні роки.

Для кожного прикладу:

- опишіть сам фейк або дезінформацію (200-250 слів);
- вкажіть, як і де він поширювався (соціальні мережі, ЗМІ, блоги);
- поясніть, які методи та інструменти використовувалися для його викриття;
- проаналізуйте можливі наслідки поширення цього фейку для суспільства (наприклад, паніка, зниження довіри до медіа, політичні маніпуляції тощо).

Медіаграмотність:

- Проведіть дослідження медіаграмотності в Україні або іншій країні; опишіть, які освітні програми, ініціативи або проекти були запущені для підвищення рівня медіаграмотності населення;
- оберіть одну програму (наприклад, StopFake, MediaSapiens, міжнародний проект FactCheck тощо);
- опишіть її цілі, ключові методи та інструменти (200-300 слів);
- оцініть її ефективність (на основі доступних даних або аналітики).
- висловіть свої пропозиції щодо покращення подібних програм або ініціатив.

Практична частина — тест на медіаграмотність:

- виберіть новинну статтю, публікацію у соціальних мережах або відео з відкритих джерел, яке здається вам сумнівним або викликає питання щодо достовірності інформації;
- виконайте фактчекінг цього матеріалу за допомогою одного або кількох з наступних інструментів:

- Google Reverse Image Search (для перевірки фото чи відео);
- Snopes, FactCheck.org, StopFake (для перевірки фактів);

- пошук першоджерел (аналіз достовірності сайтів, авторів, джерел інформації).
- опишіть процес перевірки (300-400 слів):
 - Як ви знайшли перші ознаки можливого фейку?
 - Які методи ви використовували для перевірки інформації?
 - Чи виявилось джерело фейком? Якщо так, поясніть чому. Якщо ні, опишіть, чому матеріал здавався підозрілим.

Максимальна оцінка за роботу – 10 б.

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ V

ЕТИЧНІ ТА ПРАВОВІ АСПЕКТИ ЖУРНАЛІСТИКИ

Самостійна робота №1 (4 год.).

Ознайомтеся з Кодексом етики українського журналіста. Проаналізуйте три рішення Комісії з журналістської етики. Результати оформіть у вигляді презентації.

Максимальна оцінка за роботу – 10 б.

Самостійна робота №2 (5 год.).

Знайдіть один приклад судової справи в Україні, де журналіст боровся за своє право на свободу слова або захистив свої професійні права в суді (наприклад, доступ до інформації або захист від переслідувань). Сформулюйте, які права журналіста були порушені та які правові рішення були ухвалені судом. Оформіть результати у вигляді презентації.

Максимальна оцінка за роботу – 10 б.

Самостійна робота №3 (5 год.).

Прочитайте статтю «Убивство Георгія Гонгадзе» на Вікіпедії. Подивіться фільм «Вбивство Гонгадзе. 20 років у пошуках правди» Наталії Гуменюк. Напишіть есей «Чому ім'я Гонгадзе стало символом української журналістики?»

Максимальна оцінка за роботу – 10 б.

Самостійна робота №3 (12 год.).

Аналіз етичної дилеми.

Оберіть один із наведених сценаріїв (або запропонуйте свій) і напишіть есе (1000-1200 слів), у якому проаналізуйте етичну дилему та запропонуйте можливе рішення з урахуванням журналістських стандартів:

Сценарії:

а) *Конфлікт приватності та права на інформацію.*
Ви отримали інформацію про те, що відома публічна особа має серйозне захворювання, яке може вплинути на її роботу. Ця інформація не була публічною. Публікація цієї новини могла б спричинити суспільний резонанс. Чи повинні ви оприлюднювати цю інформацію?

б) *Джерело інформації, що суперечить суспільному інтересу.*
Журналіст отримує інформацію від анонімного джерела, яке розкриває державні секрети, що можуть загрожувати національній безпеці. З одного боку, розслідування може викрити корупцію серед високопосадовців. З іншого боку, існує загроза, що публікація цих даних може призвести до серйозних наслідків для держави. Що робити в такій ситуації?

с) *Публікація шокуючого контенту.*
У результаті теракту загинули люди, і ваш канал має унікальні кадри, що демонструють деталі трагедії. Ці кадри можуть викликати сильні емоції у глядачів, але також можуть травмувати родини загиблих і вплинути на громадську думку. Як варто вчинити: опублікувати ці кадри чи утриматися від публікації?

д) *Використання неперевірених джерел.*
Ваша редакція отримує «гарячу» інформацію про корупційний скандал в уряді від анонімного джерела. Інші ЗМІ ще не опублікували цю інформацію, і немає можливості швидко перевірити її достовірність. Водночас, ви ризикуєте втратити ексклюзивність. Що робити — публікувати неперевірену інформацію або чекати підтвердження, втрачаючи можливий скандал?

Максимальна оцінка за роботу – 10 б.

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ VI.

ОСНОВИ ЖУРНАЛІСТСЬКОГО РОЗСЛІДУВАННЯ

Самостійна робота №1 (5 год.).

Подивитися журналістське розслідування «Лук'янівка. Тюрма №1» Костянтина Усова (телеканал TVi, 2012 рік).

Виконати письмову роботу, в якій проаналізувати:

- які методи збору інформації використав журналіст. Чи всі вони, на вашу думку, були законними?
- з якими правовими наслідками міг зіштовхнутися журналіст, завдяки чому їм вдалося уникнути?
- оцінити масштаб проробленої роботи. Скільки, за вашими оцінками, пішло

часу на проведення цього журналістського розслідування?

Максимальна оцінка за роботу – 10 б.

Самостійна робота №2 (5 год.).

Проаналізуйте роботу українських журналістських розслідувальних проєктів, таких як "Схеми", VINUS.Info чи Слідство info. Виберіть одне конкретне розслідування 2024 року та підготуйте детальний огляд, зосереджуючись на методах збору інформації, роботі з джерелами та етапах проведення розслідування. Опишіть етапи роботи журналіста від збору даних до публікації.

Максимальна оцінка за роботу – 10 б.

Самостійна робота №3 (4 год.).

Прочитати розділ «Як ми стали Bellingcat. Формування команди детективів» з книги «Ми – Bellingcat. Онлайн-розслідування міжнародних злочинів та інформаційна війна з Росією» Еліота Гігінса. Пройти тест за змістом прочитаного

Максимальна оцінка за роботу – 10 б.

Самостійна робота №4 (6 год.).

Подивитися фільм «Вся президентська рать» (1976), реж. Алан Дж. Пакула. За мотивами фільму написати есей «Чому Вотергейт і досі вважають зразковим журналістським розслідуванням»?

Максимальна оцінка за роботу – 10 б.

Самостійна робота №5 (6 год.).

Підготувати презентацію на тему «WikiLeaks та Panama Papers: порівняння кейсів».

План:

- Що стало об'єктом розслідування?
- Як і коли розслідування стало публічним?
- Яка інформація була розкрита?
- Які джерела використовувалися (злиті документи, інформація від інсайдерів, публічні джерела)?
- Яка роль технологій у збиранні та обробці даних?
- Як ці методи вплинули на точність та масштабність опублікованих матеріалів?

Проаналізувати, які наслідки ці розслідування мали для:

- політичних систем окремих країн (звільнення чиновників, зміни в законодавстві тощо).
- міжнародних відносин (наприклад, дипломатичні скандали).
- довіри до урядів, банківської системи, міжнародних організацій.

Опишіть основні етичні дилеми, з якими зіткнулися журналісти під час роботи над цими кейсами:

- Чи було виправданим розкриття конфіденційної інформації з точки зору суспільного блага?
- Як журналісти балансували між правом громадськості на інформацію та безпекою осіб, чиї дані були розкриті?
- Чи порушували журналісти закони або етичні норми, публікуючи таку інформацію?

Порівняйте ці два розслідування та зробіть висновки:

- Яке з них, на вашу думку, мало більший вплив на світове суспільство та чому?
- Як ці кейси змінили уявлення про роль журналістики в боротьбі з корупцією та зловживанням владою.

Максимальна оцінка за роботу – 10 б.

Критерії оцінювання самостійної роботи

Максимальне розкриття питання та виконання практичних завдань гарантує студентові отримання високої оцінки, що пізніше буде врахована у загальний рейтинг під час складання навчальної дисципліни на сесії.

Критерії оцінювання відповіді:

- відповідність змісту;
- повнота і ґрунтовність викладу;
- доказовість і логічність викладу;
- термінологічна коректність;
- здатність до обґрунтування висновків;
- володіння нормами літературної мови і культури письмової відповіді.

6.3. Форми проведення модульного контролю та критерії оцінювання

Контрольна модульна робота може включати:

1. До двадцяти п'яти тестових завдань.
2. До п'яти відкритих запитань.

Критерії оцінювання:

1. Максимальна оцінка — 25 балів.
2. Тестові завдання: за кожну правильну відповідь — від 1 до 2,5 балів залежно від складності запитання.
3. Відкрите запитання — 5 б.
4. Оцінюватимуться самостійність мислення, аргументованість тез, використання фактичного матеріалу.

6.4. Форми проведення семестрового контролю та критерії оцінювання

Підсумковий контроль здійснюється у формі заліку.

6.5. Шкала відповідності оцінок

Відмінно	100-90
Дуже добре	82-89
Добре	75-81
Задовільно	69-74
Достатньо	60-68
Незадовільно	0-59

7. Навчально-методична карта дисципліни «Журналістські студії»

Для денної форми навчання

Разом: 180 год., з них: 42 год. – лекційних, 42 год.– семінарських занять,
12 год. – модульні контрольні роботи, 84 год. – самостійна робота.

Тиждень	I	II	III	IV
Модулі	Змістовий модуль I		Змістовий модуль II	
Назва модуля	ОСНОВИ ЖУРНАЛІСТИКИ		МЕДІАЛАНДШАФТ ТА МЕДІАПЛАТФОРМИ	
Кількість балів за модуль	103 б.		82 б.	
Лекції	відвідування – 4 б.		відвідування – 4 б.	
Теми лекцій	Журналістські студії: мета й завдання курсу – 1 б.	Роль і функції журналістики в демократичному суспільстві – 1 б.	Традиційні та новітні медіа. Медіаландшафт та медіаспоживання – 1 б.	Становлення медіаландшафту України. Його трансформація під час воєнного стану – 1 б.
	Історія журналістики: від витоків професії до сьогодення – 1 б.	Журналістика і блогінг – 1 б.	Структура журналістського ньюзруму: розподіл функцій та відповідальності – 1 б.	Журналістика та виклики глобалізації – 1 б.
Семінарські заняття	Професія журналіста: між уявленнями та реальністю – 1+10 б.	Журналіст, блогер, піарник: спільне та відмінне – 1+10 б.	Форматні особливості різних видів медіа – 1+10 б.	Ознайомлення з матеріалами видань «Post-Поступ», «День», «Дзеркало тижня» та ін. – 1+10 б.
	Професія журналіста очима письменників – 1+10 б.	Аналіз текстів журналістів та блогерів: пошук спільного та відмінного – 1+10 б.	Ознайомлення з історією та сьогоденням ключових світових ЗМІ – 1+10 б.	

Самостійна робота	5x6=30б.		5x4=120б.	
Види поточного контролю	Модульна контрольна робота 1 – 25 б.		Модульна контрольна робота 2 – 25 б.	
Тиждень	V	VI	VII	VIII
Модулі	Змістовий модуль III		Змістовий модуль IV	
Назва модуля	ПРАКТИЧНІ НАВИЧКИ ЖУРНАЛІСТА		ЖУРНАЛІСТИКА ТА ВИКЛИКИ ХХІ СТОЛІТТЯ	
Кількість балів за модуль	102 б.		102 б.	
Лекції	відвідування – 3 б.		відвідування – 3 б.	
Теми лекцій	Збір інформації та робота з джерелами в журналістиці – 1 б.	Особливості журналістського тексту. Проблема жанрів у сучасній журналістиці – 1 б.	Фейкові новини та дезінформація як інформаційна загроза – 1 б.	Соціальні медіа як платформа для журналістики – можливості та ризики – 1 б.
	Основи мультимедійної журналістики: фото, відео, аудіо – 1 б.		Феномен цензури та самоцензури в журналістиці – 1 б.	
	Види та техніки інтерв'ю – 1+10 б.	Ознайомлення з основними журналістськими жанрами – 1+10 б.	Ознаки фейкової новини та способи її виявлення – 1+10 б.	Вплив соціальних мереж на журналістику – 1+10 б.

Семінарські заняття	Вдалий журналістський заголовок: мистецтво чи технологія – 1+10 б.	– 1 б. – 1+10 б.	Культура користування соцмережами: інформаційна гігієна – 1+10 б.	Журналістські стратегії збереження незалежності та об'єктивності в умовах зовнішнього тиску – 1+10 б.
Самостійна робота	5х6=30 б.		5х6=30 б.	
Види поточного контролю	Модульна контрольна робота 1 – 25 б.		Модульна контрольна робота 2 – 25 б.	
Тиждень	IX	X	XI	XII
Модулі	Змістовий модуль V		Змістовий модуль VI	
Назва модуля	ЕТИЧНІ ТА ПРАВОВІ АСПЕКТИ ЖУРНАЛІСТИКИ		ОСНОВИ ЖУРНАЛІСТСЬКОГО РОЗСЛІДУВАННЯ	
Кількість балів за модуль	92б.		91 б.	
Лекції	відвідування – 4 б.		відвідування – 3 б.	
Теми лекцій	Основи журналістської етики: світовий та український досвід – 1 б.	Журналістика толерантності та її особливості – 1 б.	Значення розслідувальної журналістики в демократичному суспільстві – 1 б.	Watchdog-журналістика: світовий та український досвід – 1 б.
	Правові аспекти журналістської діяльності в Україні – 1 б.	Етичні та правові аспекти журналістики воєнного часу – 1 б.	Розслідувальна журналістика в Україні: основні команди та постаті – 1 б.	

Семінарські заняття	Ознайомлення з кейсами порушення журналістської етики в Україні – 1+10 б.	Ознайомлення з юридичними кейсами в українській медіасфері – 1+10 б.	Ознаки журналістського розслідування – 1+10 б.	Вибір тематики для журналістського розслідування – 1+10 б.
	Етичні проблеми журналістики воєнного часу: досвід українських журналістів – 1+10 б.		Найгучніші журналістські розслідування в Україні. Їхній вплив на громадську думку – 1+10 б.	
Самостійна робота	5х6=30 б.		5х6=30 б.	
Види поточного контролю	Модульна контрольна робота 1 – 25 б.		Модульна контрольна робота 2 – 25 б.	

Для заочної форми навчання

Разом: 180 год., з них: 12 год. – лекційних, 12 год.– семінарських занять, 156 год. – самостійна робота.

Тиждень	I	II	III	IV
Модулі	Змістовий модуль I		Змістовий модуль II	
Назва модуля	ОСНОВИ ЖУРНАЛІСТИКИ		МЕДІАЛАНДШАФТ ТА МЕДІАПЛАТФОРМИ	
Кількість балів за модуль	62 б.		42 б.	
Лекції	відвідування – 1 б.		відвідування – 1 б.	

Теми лекцій	Роль і функції журналістики в демократичному суспільстві – 1 б.		Традиційні та новітні медіа. Медіаландшафт та медіаспоживання	
Семінарські заняття	Журналіст, блогер, піарник: спільне та відмінне – 1+10 б.		Форматні особливості різних видів медіа – 1+10 б.	
Самостійна робота	5x10=50 б.		5x6=30 б.	
Тиждень	V	VI	VII	VIII
Модулі	Змістовий модуль III		Змістовий модуль IV	
Назва модуля	ПРАКТИЧНІ НАВИЧКИ ЖУРНАЛІСТА		ЖУРНАЛІСТИКА ТА ВИКЛИКИ XXI СТОЛІТТЯ	
Кількість балів за модуль	52 б.		52 б.	
Лекції	відвідування – 1 б.		відвідування – 1 б.	
Теми лекцій	Збір інформації та робота з джерелами в журналістиці – 1 б.		Соціальні медіа як платформа для журналістики – можливості та ризики – 1 б.	
Семінарські заняття	Ознайомлення з основними журналістськими жанрами – 1+10 б.		Культура користування соцмережами: інформаційна гігієна – 1+10 б.	
Самостійна робота	5x8=40 б.		5x8=40 б.	
Тиждень	IX	X	XI	XII

Модулі	Змістовий модуль V	Змістовий модуль VI
Назва модуля	ЕТИЧНІ ТА ПРАВОВІ АСПЕКТИ ЖУРНАЛІСТИКИ	ОСНОВИ ЖУРНАЛІСТСЬКОГО РОЗСЛІДУВАННЯ
Кількість балів за модуль	52 б.	62 б.
Лекції	відвідування – 1 б.	відвідування – 1 б.
Теми лекцій	Основи журналістської етики: світовий та український досвід – 1 б.	Значення розслідувальної журналістики в демократичному суспільстві – 1 б.
Семінарські заняття	Ознайомлення з кейсами порушення журналістської етики в Україні – 1+10 б.	Найгучніші журналістські розслідування в Україні. Їхній вплив на громадську думку – 1+10 б.
Самостійна робота	5x8=40 б.	5x10=50 б.

8. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Основна

1. Безверха А. та ін. Теми. Люди. Історії. Антипосібник для журналістів. ОБСЄ, 2018. Режим доступу: <https://www.osce.org/files/f/documents/8/9/398039.pdf>.
2. Голуб О. П. Медіакомпас: путівник професійного журналіста. практ. посіб. / Ін-т масової інформації. Київ : Софія-А, 2016. 184 с. URL: <https://imi.org.ua/wp-content/uploads/2017/06/Mediakompas.pdf>.
3. Ла Рош В. фон. Вступ до практичної журналістики: навчальний посібник / За загал. ред. В. Ф. Іванова та А. Коль. Київ: Академія Української Преси, 2005. – 229 с.
4. Носке Г. Журналістика: що треба знати та вміти : книжка для читання та підручник. Київ : Центр вільної преси, 2017. 312 с.
5. Рендол Д. Універсальний журналіст. Київ: Вид-во «К.І.С.», 2007. 288 с. Режим доступу: https://issuu.com/pubkis/docs/the_universal_journalist.
6. Чекмишев О. Основи журналістики. Київ: ВЦ «Академія», 2021. 168 с.

Додаткова

7. Гігінз Е. Ми – Bellingcat. Онлайн-розслідування міжнародних злочинів та інформаційна війна з Росією. Київ: Наш формат, 2022. 242 с.
8. Гілберт Б., Кінг Л. Як розмовляти будь з ким, будь-коли і будь-де. Секрети успішного спілкування. Дніпро: Моноліт, 2019. 204 с.
9. Дейвіс Н. Новини пласкої землі. Київ: Темпора, 2011. 548 с.
10. Досенко А. К., Погребняк І. В. Інтернет-журналістика: комунікативні маркери : навч.-метод. посіб. Київ : ЦУЛ, 2020. 189 с.
11. Іванов В.Ф., Сердюк В.Є. Журналістська етика: 2-е вид, випр. Київ: Вища школа, 2007. 231 с. Режим доступу: https://cje.org.ua/wp-content/uploads/ivanov_v_f_serdyuk_v_e_zhurnalistska_etika.zip.
12. Квіт С. Масові комунікації. 2-ге вид., випр. і допов. Київ : ВД «Києво-Могилянська академія», 2018. 352 с. Режим доступу: <https://kvit.ukma.edu.ua/wp-content/uploads/2019/02/Mass-Communications-2018.pdf>.
13. Медіаосвіта та медіаграмотність: підручник / Ред.-упор. В. Ф. Іванов, О. В. Волошенюк; За науковою редакцією В. В. Різуна. Київ: Центр вільної преси, 2012. 352 с. Режим доступу: <https://www.aup.com.ua/uploads/momg.pdf>.
14. Почепцов Г. Г. Сучасні інформаційні війни. Вид. 3-тє, допов. та перероб. Київ : Києво-Могилян. акад., 2016. 504 с.
15. Срібняк І. В. Історія журналістики країн світу (XVII-XX ст.) : підруч. для студентів вищ. навч. закл. Київ : Київ. ун-т ім. Б. Грінченка, 2013. 264 с.

16. Шнайдер В., Рауе П.-Й. Новий посібник з журналістики та онлайн-журналістики / пер. з нім. В. Климченко ; за заг. ред. В. Іванова. Київ : Центр вільної преси, Академія української преси, 2014. 358 с.

Теми лекцій	Роль і функції журналістики в демократичному суспільстві – 1 б.		Традиційні та новітні медіа. Медіаландшафт та медіаспоживання	
Семінарські заняття	Журналіст, блогер, піарник: спільне та відмінне – 1+10 б.		Форматні особливості різних видів медіа – 1+10 б.	
Самостійна робота	5x10=50 б.		5x6=30 б.	
Тиждень	V	VI	VII	VIII
Модулі	Змістовий модуль III		Змістовий модуль IV	
Назва модуля	ПРАКТИЧНІ НАВИЧКИ ЖУРНАЛІСТА		ЖУРНАЛІСТИКА ТА ВИКЛИКИ XXI СТОЛІТТЯ	
Кількість балів за модуль	52 б.		52 б.	
Лекції	відвідування – 1 б.		відвідування – 1 б.	
Теми лекцій	Збір інформації та робота з джерелами в журналістиці – 1 б.		Соціальні медіа як платформа для журналістики – можливості та ризики – 1 б.	
Семінарські заняття	Ознайомлення з основними журналістськими жанрами – 1+10 б.		Культура користування соцмережами: інформаційна гігієна – 1+10 б.	
Самостійна робота	5x8=40 б.		5x8=40 б.	
Тиждень	IX	X	XI	XII

Модулі	Змістовий модуль V	Змістовий модуль VI
Назва модуля	ЕТИЧНІ ТА ПРАВОВІ АСПЕКТИ ЖУРНАЛІСТИКИ	ОСНОВИ ЖУРНАЛІСТСЬКОГО РОЗСЛІДУВАННЯ
Кількість балів за модуль	52 б.	62 б.
Лекції	відвідування – 1 б.	відвідування – 1 б.
Теми лекцій	Основи журналістської етики: світовий та український досвід – 1 б.	Значення розслідувальної журналістики в демократичному суспільстві – 1 б.
Семінарські заняття	Ознайомлення з кейсами порушення журналістської етики в Україні – 1+10 б.	Найгучніші журналістські розслідування в Україні. Їхній вплив на громадську думку – 1+10 б.
Самостійна робота	5x8=40 б.	5x10=50 б.

8. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Основна

1. Безверха А. та ін. Теми. Люди. Історії. Антипосібник для журналістів. ОБСЄ, 2018. Режим доступу: <https://www.osce.org/files/f/documents/8/9/398039.pdf>.
2. Голуб О. П. Медіакомпас: путівник професійного журналіста. практ. посіб. / Ін-т масової інформації. Київ : Софія-А, 2016. 184 с. URL: <https://imi.org.ua/wp-content/uploads/2017/06/Mediakompas.pdf>.
3. Ла Рош В. фон. Вступ до практичної журналістики: навчальний посібник / За загал. ред. В. Ф. Іванова та А. Коль. Київ: Академія Української Преси, 2005. – 229 с.
4. Носке Г. Журналістика: що треба знати та вміти : книжка для читання та підручник. Київ : Центр вільної преси, 2017. 312 с.
5. Рендол Д. Універсальний журналіст. Київ: Вид-во «К.І.С.», 2007. 288 с. Режим доступу: https://issuu.com/pubkis/docs/the_universal_journalist.
6. Чекмишев О. Основи журналістики. Київ: ВЦ «Академія», 2021. 168 с.

Додаткова

7. Гігінз Е. Ми – Bellingcat. Онлайн-розслідування міжнародних злочинів та інформаційна війна з Росією. Київ: Наш формат, 2022. 242 с.
8. Гілберт Б., Кінг Л. Як розмовляти будь з ким, будь-коли і будь-де. Секрети успішного спілкування. Дніпро: Моноліт, 2019. 204 с.
9. Дейвіс Н. Новини пласкої землі. Київ: Темпора, 2011. 548 с.
10. Досенко А. К., Погребняк І. В. Інтернет-журналістика: комунікативні маркери : навч.-метод. посіб. Київ : ЦУЛ, 2020. 189 с.
11. Іванов В.Ф., Сердюк В.Є. Журналістська етика: 2-е вид, випр. Київ: Вища школа, 2007. 231 с. Режим доступу: https://cje.org.ua/wp-content/uploads/ivanov_v_f_serdyuk_v_e_zhurnalistska_etika.zip.
12. Квіт С. Масові комунікації. 2-ге вид., випр. і допов. Київ : ВД «Києво-Могилянська академія», 2018. 352 с. Режим доступу: <https://kvit.ukma.edu.ua/wp-content/uploads/2019/02/Mass-Communications-2018.pdf>.
13. Медіаосвіта та медіаграмотність: підручник / Ред.-упор. В. Ф. Іванов, О. В. Волошенюк; За науковою редакцією В. В. Різуна. Київ: Центр вільної преси, 2012. 352 с. Режим доступу: <https://www.aup.com.ua/uploads/momg.pdf>.
14. Почепцов Г. Г. Сучасні інформаційні війни. Вид. 3-тє, допов. та перероб. Київ : Києво-Могилян. акад., 2016. 504 с.
15. Срібняк І. В. Історія журналістики країн світу (XVII-XX ст.) : підруч. для студентів вищ. навч. закл. Київ : Київ. ун-т ім. Б. Грінченка, 2013. 264 с.

16. Шнайдер В., Рауе П.-Й. Новий посібник з журналістики та онлайн-журналістики / пер. з нім. В. Климченко ; за заг. ред. В. Іванова. Київ : Центр вільної преси, Академія української преси, 2014. 358 с.